



ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ - Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΗΣ

Υποέργο 1 «Εκπαίδευση Ενηλίκων»

Δράση 2 «Εξειδικευμένα Προγράμματα για Αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης»

Π 1.1.2 Προγράμματα Σπουδών Αποφοίτων ΑΕΙ

2^{ος} κύκλος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Απρίλιος – Ιούλιος 2013

Αθήνα, 2013



«Ακαδημία Πλάτωνος - Η Πολιτεία και ο Πολίτης», MIS 364499
Δράση 2 «Εξειδικευμένα Προγράμματα για Αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης»
Π 1.1.2 Προγράμματα Σπουδών Αποφοίτων ΑΕΙ

Σελίδα 2 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εικόνα Εγγράφου

Αριθμός Παραδοτέου	Π 1.1.2
Τίτλος Παραδοτέου	Προγράμματα Σπουδών Αποφοίτων ΑΕΙ
Αριθμός Πακέτου Εργασίας	ΠΕ 1.1
Τίτλος Πακέτου Εργασίας	Σχεδιασμός και Προγραμματισμός Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
Υποέργο	1 – Εκπαίδευση Ενηλίκων
Δράση	2– Εξειδικευμένα Προγράμματα για Αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης
Πράξη	2 – Η Πολιτεία και ο Πολίτης
Μήνας Συμβατικής Παράδοσης	Μάρτιος 2013
Ημερομηνία Ολοκλήρωσης	30/03/2013
Κατάσταση	Τελική
Έκδοση	1
Σελίδες	104

Σελίδα 3 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Περιεχόμενα

Εικόνα Εγγράφου	3
1 ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	12
1.1 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ.....	12
1.2 ΣΚΟΠΟΣ	12
1.3 ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ.....	13
1.4 ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ	13
1.5 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	14
1.6 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ.....	15
1.7 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ.....	15
1.8 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – WORKSHOP	18
1.9 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	19
2 ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: ΓΛΩΣΣΑ	22
2.1 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ.....	22
2.2 ΣΚΟΠΟΣ	22
2.3 ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ.....	22
2.4 ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ	23
2.5 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	24
2.6 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ.....	24
2.7 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ.....	25

Σελίδα 5 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2.8	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – WORKSHOP	27
2.9	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	29
3	ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ	32
3.1	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ.....	32
3.2	ΣΚΟΠΟΣ	32
3.3	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	33
3.4	ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ	33
3.5	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	34
3.6	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ.....	34
3.7	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ.....	35
3.8	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – WORKSHOP	37
3.9	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	38
4	ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ.....	40
4.1	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ.....	40
4.2	ΣΚΟΠΟΣ	40
4.3	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	41
4.4	ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ	43
4.5	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	43
4.6	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ.....	44
4.7	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ.....	44
4.8	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ-WORKSHOP	47

4.9	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	49
5	ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ	52
5.1	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ.....	52
5.2	ΣΚΟΠΟΣ	52
5.3	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ.....	54
5.4	ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ	55
5.5	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	55
5.6	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ.....	56
5.7	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ.....	57
5.8	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ-WORKSHOP	60
5.9	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	63
6	ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ.....	66
6.1	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ.....	66
6.2	ΣΚΟΠΟΣ	66
6.3	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ.....	67
6.4	ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ	68
6.5	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	68
6.6	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ.....	69
6.7	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ.....	70
6.8	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – WORKSHOP	73
6.9	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	74

7	ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: ΙΣΤΟΡΙΑ	76
7.1	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ.....	76
7.2	ΣΚΟΠΟΣ	76
7.3	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	77
7.4	ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ	77
7.5	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	78
7.6	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ.....	78
7.7	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ.....	79
7.8	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - WORKSHOP.....	81
7.9	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	82
8	ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: ΤΕΧΝΗ	84
8.1	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ.....	84
8.2	ΣΚΟΠΟΣ	84
8.3	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	85
8.4	ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ	86
8.5	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	86
8.6	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ.....	87
8.7	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ.....	88
8.8	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - WORKSHOP.....	92
8.9	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	92
9	ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ	96

«Ακαδημία Πλάτωνος - Η Πολιτεία και ο Πολίτης», MIS 364499
Δράση 2 «Εξειδικευμένα Προγράμματα για Αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης»
Π 1.1.2 Προγράμματα Σπουδών Αποφοίτων ΑΕΙ

9.1	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ.....	96
9.2	ΣΚΟΠΟΣ	96
9.3	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ.....	97
9.4	ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ	98
9.5	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	98
9.6	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ.....	99
9.7	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ.....	99
9.8	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - WORKSHOP.....	103
9.9	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	104

Σελίδα 9 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης





Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: 1. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Σελίδα 11 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



1 ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

1.1 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

1.1 ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ & ΦΥΣΗ

1.2 ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ & ΑΝΘΡΩΠΟΣ

1.3 ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΑ

1.4 WORKSHOP: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ Web 2.0

1.2 ΣΚΟΠΟΣ

Κύριος σκοπός του προγράμματος στο θεματικό πεδίο «Φιλοσοφία» είναι η παρουσίαση και η μελέτη των βασικότερων ιδεών, θεωριών, εννοιών και προσώπων που διαμόρφωσαν το στοχασμό από την αρχαιότητα έως σήμερα.

Ειδικότερα, μέσα από το Θεματικό Πεδίο «Φιλοσοφία» επιδιώκονται τα εξής:

1. Η εξοικείωση των συμμετεχόντων με τον φιλοσοφικό τρόπο σκέψης μέσα από τη μελέτη φιλοσοφικών εννοιών, θεωριών και ιδεών.
2. Η ενασχόληση με ζητήματα πρακτικού ενδιαφέροντος και, γενικώς, ζητήματα που δημιουργούν κυρίως ηθικού τύπου διλήμματα.
3. Η προαγωγή της πνευματικής προόδου του σύγχρονου ανθρώπου ως αντιστάθμισμα της θεαματικής επιστημονικής και τεχνολογικής πρόόδου.
4. Η εξοικείωση των συμμετεχόντων με τις βασικές λειτουργίες των εργαλείων Web 2.0.

Σελίδα 12 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



1.3 ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι εκπαιδευόμενοι που συμμετέχουν ενεργά στις διάφορες δραστηριότητες των μαθημάτων, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, είναι σε θέση:

- Να ανακαλούν και να παρουσιάζουν τα σημαντικότερα πρόσωπα, τα κυριότερα ρεύματα, τις βασικότερες θεωρίες που διαμόρφωσαν τον φιλοσοφικό στοχασμό στην πρόοδο του χρόνου, από την προσωκρατική εποχή έως σήμερα.
- Να χρησιμοποιούν θεμελιώδεις φιλοσοφικές αρχές και έννοιες κατά την ανάπτυξη των επιχειρημάτων τους.
- Να μπορούν να αναγνωρίσουν τα φιλοσοφικά ερωτήματα και να μπορούν να προτείνουν ικανοποιητικές προσεγγίσεις.
- Να μπορούν να χρησιμοποιήσουν και να εφαρμόσουν τον φιλοσοφικό στοχασμό για την αντιμετώπιση πρακτικών προβλημάτων και την άρση ηθικών διλημάτων.
- Να χρησιμοποιούν ικανοποιητική επιχειρηματολογία κατά τη διατύπωση των απόψεών τους.
- Να συνθέτουν δοκίμια και κείμενα εδραιωμένα σε ικανοποιητικά επιχειρήματα και ορθή φιλοσοφική ορολογία.
- Να εφαρμόζουν εργαλεία Web 2.0 κατά την εκπόνηση των εργασιών τους και την επικοινωνία μεταξύ τους.

1.4 ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης που επιθυμούν αφενός, μεν, να εξοικειωθούν με τον φιλοσοφικό τρόπο σκέψης, αφετέρου, δε, να

Σελίδα 13 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

καλλιεργήσουν την κριτική τους ικανότητα και, κατ' επέκταση, την ικανότητα για ικανοποιητική επιχειρηματολογία. Φιλοδοξία του προγράμματος είναι να αναπτύξει την κριτική σκέψη των συμμετεχόντων, να βελτιώσει τη ρητορική δεινότητά τους και να τους βοηθήσει στην εξεύρεση ικανοποιητικών λύσεων στα προβλήματα με τα οποία έρχονται αντιμέτωποι στην καθημερινότητά τους.

Σημειώνεται ότι το πρόγραμμα είναι έτσι σχεδιασμένο, ώστε να μπορούν να το παρακολουθήσουν άνθρωποι με διαφορετικό βαθμό εξοικείωσης με τη φιλοσοφία.

1.5 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Κατά τον δεύτερο κύκλο των Εξειδικευμένων Προγραμμάτων για Αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης (Απρίλιος-Ιούλιος 2013), στο θεματικό πεδίο της Φιλοσοφίας πραγματοποιείται ένα τμήμα συνολικής διάρκειας 100 ωρών, με δύο τετράωρα μαθήματα ανά εβδομάδα. Οι ώρες ανά θεματική ενότητα κατανέμονται ως εξής:

1.1 Φιλοσοφία & Φύση: 24 ώρες

1.2 Φιλοσοφία & Άνθρωπος: 24 ώρες

1.3 Φιλοσοφία & Κοινωνία: 24 ώρες

1.4 Workshop: Εργαστήριο Φιλοσοφίας & εργαλεία Web 2.0: 28 ώρες

Η κατανομή των ωρών, καθώς και η σειρά των θεματικών ενοτήτων, είναι ενδεικτική. Με γνώμονα την εύρυθμη ολοκλήρωση του προγράμματος, μπορεί να τροποποιηθεί ο αριθμός των ωρών των ενοτήτων με μεταφορά ωρών από τη μία ενότητα στην άλλη. Ενδέχεται, επίσης, μία θεματική ενότητα να προηγηθεί μίας άλλης, αν αυτό δεν διαταράσσει τη γνωστική αλληλουχία του προγράμματος. Σε

κάθε περίπτωση, ο συνολικός αριθμός ωρών του θεματικού πεδίου παραμένουν οι 100 ώρες.

1.6 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Η διδασκαλία των μαθημάτων και του workshop γίνεται από:

- Καθηγητές Πανεπιστημίων (Μέλη ΔΕΠ).
- Διακεκριμένους επιστήμονες και ανθρώπους από το χώρο του πολιτισμού.
- Κατόχους διδακτορικού τίτλου.

Ο συντονισμός των μαθημάτων και του workshop γίνεται από τους οργανωτικούς υπεύθυνους.

Ειδικότερα, οι οργανωτικοί υπεύθυνοι:

- Βρίσκονται σε συνεργασία με τους διδάσκοντες για την προετοιμασία των μαθημάτων και του workshop, του εκπαιδευτικού υλικού, των διαφόρων δραστηριοτήτων, καθώς επίσης για την παροχή υλικοτεχνικής βοήθειας.
- Επικοινωνούν με τους εκπαιδευόμενους, προκειμένου να τους υποστηρίξουν στις διάφορες δραστηριότητές τους και να τους βοηθήσουν στα ζητήματα που τους απασχολούν.
-

1.7 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το εξειδικευμένο πρόγραμμα στη «Φιλοσοφία» περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

Σελίδα 15 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1.1 Φιλοσοφία & Φύση

Στη Θεματική Ενότητα «Φιλοσοφία & Φύση», οι συμμετέχοντες έχουν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με τις σημαντικότερες αντιλήψεις που έχουν εκφραστεί στην πρόοδο του χρόνου για τη δημιουργία του κόσμου, τη δομή και τη μορφή του, καθώς επίσης για τη φύση και τη σχέση του ανθρώπου με αυτήν. Αποκτώντας μια σφαιρική άποψη για τη φύση και τη θέση μας μέσα σε αυτή, οι συμμετέχοντες είναι, πλέον, σε θέση να διαμορφώσουν συνειδητά τη δική τους στάση απέναντι στο σύμπαν, τη φύση και το περιβάλλον. Επιπλέον, έχουν την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις για τον τρόπο με τον οποίον η εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνολογίας έχει επηρεάσει την άποψή μας για τη φύση και τη θέση μας μέσα σε αυτή.

1.2 Φιλοσοφία & Άνθρωπος

Στη Θεματική Ενότητα «Φιλοσοφία & Άνθρωπος», παρουσιάζονται οι βασικές αντιλήψεις για την ουσία της ανθρώπινης φυσιογνωμίας.

Τελικός σκοπός είναι οι συμμετέχοντες να διασαφήσουν θεμελιώδεις έννοιες, όπως η ψυχή, η ελευθερία, η ηθική ευθύνη, η νομική ευθύνη κ.ά.τ., και έτσι να διαμορφώσουν μια σφαιρική αντίληψη για την ουσία της ύπαρξής μας, για τα όρια της γνώσης, της δράσης και της συμπεριφοράς μας.

Επιδιωκόμενος στόχος είναι οι συμμετέχοντες να αποκτήσουν δεξιότητες επιχειρηματολογίας, καθώς επίσης να διαμορφώσουν συνειδητή στάση ζωής απέναντι στην ανθρώπινη ύπαρξη καθώς, επίσης στην ηθική και το νόμο.

1.3 Φιλοσοφία & Κοινωνία

Στη Θεματική Ενότητα «Φιλοσοφία & Κοινωνία», παρουσιάζονται οι βασικότερες φιλοσοφικές θεωρίες γύρω από τις έννοιες της κοινωνίας, της εξουσίας, του νόμου, της πολιτικής και εξετάζεται η δυνατότητα εφαρμογής τους μέσα στο χρόνο.

Τελικός στόχος είναι οι συμμετέχοντες να γνωρίσουν τις θεωρίες-αντιλήψεις περί κοινωνικής και πολιτικής διακυβέρνησης, ενώ στους επιδιωκόμενους σκοπούς περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η απόκτηση δεξιοτήτων επιχειρηματολογίας, καθώς επίσης η διαμόρφωση κοινωνικής και πολιτικής συνείδησης.

1.4 Workshop: Εργαστήριο Φιλοσοφίας & εργαλεία Web 2.0

Το workshop αποτελεί μία προσπάθεια πρακτικής εφαρμογής των γνώσεων που αποκτήθηκαν κατά τις προηγούμενες θεματικές ενότητες.

Βασικός στόχος του workshop είναι οι εκπαιδευόμενοι να μπορούν να αναπτύξουν ικανότητα επιχειρηματολογίας και να χρησιμοποιούν τη φιλοσοφία ως μέσο αντιμετώπισης πρακτικών προβλημάτων και σημαντικών ηθικών διλημμάτων. Έτσι, οργανώνεται η διεξαγωγή ρητορικών αγώνων, στο πλαίσιο των οποίων οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να αναπτύξουν τα επιχειρήματά τους υπέρ ή εναντίον μιας θέσης. Επίσης, παρουσιάζονται ποικίλα εργαλεία που διατίθενται ελεύθερα στο διαδίκτυο (Web 2.0) τα οποία, στη συνέχεια, είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν κατά τις διάφορες δραστηριότητες, καθώς και για την επικοινωνία της τάξης.

1.8 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – WORKSHOP

Βασικός στόχος του προγράμματος είναι η ενίσχυση του διαλόγου, η ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των διδασκόντων και των εκπαιδευομένων, καθώς επίσης η πρακτική εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεων στην καθημερινότητα.

Συνεπώς, η διδασκαλία των μαθημάτων βασίζεται σε ένα συνδυασμό αφενός, μεν, παροχής θεωρητικών γνώσεων, αφετέρου, δε, πρακτικής εφαρμογής αυτών των γνώσεων, μέσα από παρουσιάσεις ατομικών/ομαδικών, εξέταση και μελέτη περιπτώσεων (casestudies) ή συνθέσεις δοκιμίων. Οι διδάσκοντες μπορούν κατά την κρίση τους και ανάλογα με τα ερευνητικά τους ενδιαφέροντα να επιλέξουν τον τρόπο διδασκαλίας, που ενδεικτικά περιλαμβάνει:

- Διαλέξεις ή παραδόσεις με χρήση εκπαιδευτικού υλικού που οι ίδιοι έχουν εκπονήσει.
- Ανάλυση και επεξήγηση κειμένων, επίλυση ασκήσεων, εφαρμογές προβλημάτων κ.λπ.
- Προβολή οπτικοακουστικού υλικού (animation αναπαραστάσεις, προβολή σημειώσεων powerpoint, ηλεκτρονικών αρχείων, ιστοτόπων ερευνητικών κέντρων, βιβλιοθηκών κ.λπ.).
- Υποστήριξη των εκπαιδευομένων στην προετοιμασία σύντομων εργασιών, παρουσιάσεων κ.λπ. και υπόδειξη της αναγκαίας βιβλιογραφίας.

Κύρια υποχρέωση των εκπαιδευομένων είναι να συμμετέχουν ενεργά σε διάφορες δραστηριότητες, οι οποίες και αξιολογούνται από τον υπεύθυνο διδάσκοντα. Ενδεικτικά, οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να είναι σε θέση, ατομικά ή ομαδικά:

Σελίδα 18 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Να περιγράψουν ένα ζήτημα ή να απαντήσουν σε σειρά ερωτήσεων που τίθενται μέσα στην τάξη.
- Να συνθέσουν σύντομα κείμενα φιλοσοφικού περιεχομένου.
- Να αξιολογήσουν αποσπάσματα κειμένων ή άρθρων.
- Να εφαρμόσουν έννοιες, ιδέες, θεωρίες που αποτέλεσαν αντικείμενο μελέτης στο πλαίσιο του προγράμματος.
- Να χρησιμοποιήσουν τα εργαλεία Web 2.0 για τις έρευνές τους και την επικοινωνία μεταξύ τους.

Το Workshop, υπηρετώντας τους βασικούς σκοπούς του προγράμματος, έχει σχεδιαστεί αναλόγως. Έτσι, έχει προγραμματιστεί η διεξαγωγή «Ρητορικών αγώνων», όπου οι διδασκόμενοι, συγκροτώντας ομάδες, αναλαμβάνουν να επιχειρηματολογήσουν είτε υπέρ είτε κατά μιας ορισμένης θέσης γύρω από ένα διαχρονικό ζήτημα ή ένα ηθικό δίλημμα. Νικήτρια ομάδα αναδεικνύεται εκείνη που προβάλλει την καλύτερη και ικανοποιητικότερη επιχειρηματολογία. Επίσης, παρουσιάζεται και διδάσκεται η χρήση εργαλείων Web 2.0.

1.9 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Για την αξιολόγηση των εκπαιδευομένων, λαμβάνονται υπόψη η ενεργός συμμετοχή στις διάφορες δραστηριότητες κατά τη διαδικασία των μαθημάτων, η εκπόνηση ατομικών/ομαδικών εργασιών, ή η επίδοση σε ένα σύντομο τεστ αξιολόγησης. Παράλληλα, για την απόκτηση του πιστοποιητικού επιμόρφωσης, είναι απαραίτητο να μην ξεπεραστεί το όριο απουσιών, το οποίο είναι το 10% του συνόλου των διδακτικών ωρών.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: 2. ΓΛΩΣΣΑ

Σελίδα 21 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



2 ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: ΓΛΩΣΣΑ

2.1 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

2.1 Η ΓΛΩΣΣΑ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ

2.2 Η ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

2.3 WORKSHOP: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΓΛΩΣΣΑΣ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ Web 2.0

2.2 ΣΚΟΠΟΣ

Κύριος σκοπός του προγράμματος στο Θεματικό Πεδίο «Γλώσσα» είναι η μελέτη του φαινομένου της ανθρώπινης γλώσσας μέσα από ένα ιστορικό, γλωσσολογικό, κοινωνιολογικό και φιλοσοφικό πρίσμα. Ειδικότερα, το πρόγραμμα επιδιώκει:

- Να προσφέρει στους συμμετέχοντες μια σφαιρική εικόνα του πεδίου μέσα από διεπιστημονικές προσεγγίσεις.
- Να εξοικειώσει τους συμμετέχοντες με τις διάφορες χρήσεις της γλώσσας.
- Να εξοικειώσει τους συμμετέχοντες με τις βασικές λειτουργίες των εργαλείων Web 2.0.

2.3 ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι εκπαιδευόμενοι που συμμετέχουν ενεργά στις διάφορες δραστηριότητες των μαθημάτων, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, είναι σε θέση:

- Να ανακαλούν τις βασικές θεωρίες για την καταγωγή και την προέλευση της γλώσσας.
- Να ανακαλούν τους βασικούς σταθμούς στην εξέλιξη της γλώσσας.
- Να ανακαλούν και να περιγράφουν τα βασικά γεγονότα στην ιστορία της εξέλιξης της ελληνικής γλώσσας.

Σελίδα 22 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Να ανακαλούν τις θεωρίες για τη σχέση της ελληνικής γλώσσας με την εθνική μας ταυτότητα.
- Να ορίσουν το περιεχόμενο βασικών εννοιών, όπως «γλώσσα», «γλωσσικό μέσο», «γλωσσική ικανότητα», «νόημα», «σκέψη», «νόηση».
- Να χρησιμοποιούν τη γλώσσα ως μέσο αντιμετώπισης πρακτικών προβλημάτων.
- Να χρησιμοποιούν ικανοποιητική επιχειρηματολογία κατά τη διατύπωση των απόψεών τους.
- Να συνθέτουν δοκίμια και κείμενα εδραιωμένα σε ικανοποιητικά επιχειρήματα και ορθή ορολογία
- Να μεταχειρίζονται βελτιωμένο προφορικό και γραπτό λόγο.
- Να εφαρμόζουν εργαλεία Web 2.0 κατά την εκπόνηση των εργασιών τους και την επικοινωνία μεταξύ τους.

2.4 ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης που επιθυμούν να μελετήσουν το φαινόμενο της ανθρώπινης γλώσσας μέσα από ένα διεπιστημονικό πρίσμα που περιλαμβάνει τους τομείς της γλωσσολογίας, της φιλοσοφίας και της τεχνολογίας.

Σημειώνεται ότι το πρόγραμμα είναι έτσι σχεδιασμένο, ώστε να μπορούν να το παρακολουθήσουν απόφοιτοι από οποιοδήποτε επιστημονικό πεδίο κι αν προέρχονται – τόσο θεωρητικών όσο και θετικών κατευθύνσεων.

Σελίδα 23 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2.5 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Κατά τον δεύτερο κύκλο των Εξειδικευμένων Προγραμμάτων για Αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης (Απρίλιος-Ιούλιος 2013), στο θεματικό πεδίο της Γλώσσας πραγματοποιείται ένα τμήμα συνολικής διάρκειας 75 ωρών, με δύο τρίωρα μαθήματα ανά εβδομάδα. Οι ώρες ανά θεματική ενότητα κατανέμονται ως εξής:

2.1 Η γλώσσα στο χρόνο: 24 ώρες

2.2 Η κοινωνιολογία της γλώσσας: 24 ώρες

2.3 Workshop: Εργαστήριο Γλώσσας & εργαλεία Web 2.0: 27 ώρες

Η κατανομή των ωρών, καθώς και η σειρά των θεματικών ενοτήτων, είναι ενδεικτική. Με γνώμονα την εύρυθμη ολοκλήρωση του προγράμματος, μπορεί να τροποποιηθεί ο αριθμός των ωρών των ενοτήτων με μεταφορά ωρών από τη μία ενότητα στην άλλη. Ενδέχεται, επίσης, μία θεματική ενότητα να προηγηθεί μίας άλλης, αν αυτό δεν διαταράσσει τη γνωστική αλληλουχία του προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση, ο συνολικός αριθμός ωρών του θεματικού πεδίου παραμένουν οι 75 ώρες.

2.6 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Η διδασκαλία των μαθημάτων και του workshop γίνεται από:

- Καθηγητές Πανεπιστημίων (Μέλη ΔΕΠ).
- Διακεκριμένους επιστήμονες και ανθρώπους από το χώρο του πολιτισμού.
- Κατόχους διδακτορικού τίτλου.

Ο συντονισμός των μαθημάτων και του workshop γίνεται από τους οργανωτικούς υπεύθυνους.

Σελίδα 24 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ειδικότερα, οι οργανωτικοί υπεύθυνοι:

- Βρίσκονται σε συνεργασία με τους διδάσκοντες για την προετοιμασία των μαθημάτων και του workshop, του εκπαιδευτικού υλικού, των διαφόρων δραστηριοτήτων, καθώς επίσης για την παροχή υλικοτεχνικής βοήθειας.
- Επικοινωνούν με τους εκπαιδευόμενους, προκειμένου να τους υποστηρίξουν στις διάφορες δραστηριότητές τους και να τους βοηθήσουν στα ζητήματα που τους απασχολούν.

2.7 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το εξειδικευμένο πρόγραμμα στη «Γλώσσα» περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

2.1 Η γλώσσα στο χρόνο

Στη θεματική ενότητα «Η γλώσσα στο χρόνο» εξετάζονται ζητήματα όπως:

- Η καταγωγή της γλώσσας: πρόκειται για μια βιολογική λειτουργία ή μια κοινωνική «σύμβαση»;
- Η ποικιλία των γλωσσών που υπάρχουν στον κόσμο και η καταγωγή τους: πρόκειται για παραλλαγές μιας αρχέγονης γλώσσας ή συνιστούν αυτόνομους, ανεξάρτητους, πρωτογενείς γλωσσικούς κώδικες;
- Η καταγωγή της ελληνικής γλώσσας, τα στάδια εξέλιξης και οι βασικοί νοηματικοί κανόνες που διέπουν τη χρήση της.
- Η σχέση της ελληνικής γλώσσας με την εθνική μας ταυτότητα: οι θεωρίες υπέρ και κατά της άποψης περί συνέχειας της ελληνικής γλώσσας.

Σελίδα 25 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Στο Β' μέρος της εν λόγω θεματικής ενότητας, εξετάζεται η ουσία της γλώσσας, που δεν είναι άλλη από το νόημα. «Τι είναι 'νόημα';», «πώς δημιουργείται το νόημα;», «ποια είναι η σχέση του νοήματος με τη γλώσσα και τη σκέψη;» είναι ορισμένα από τα ερωτήματα με τα οποία καταπιάνονται οι εκπαιδευόμενοι, επιχειρώντας να προσδιορίσουν το περιεχόμενο του νοήματος.

2.2 Η κοινωνιολογία της γλώσσας

Στη θεματική ενότητα «Η κοινωνιολογία της γλώσσας» εξετάζονται ζητήματα όπως:

- Το νόημα: τι είναι νόημα, πώς δημιουργείται και ποια η σχέση του νοήματος με τη σκέψη;
- Το νόημα και η σημασία μέσα σε διάφορα πλαίσια: γλώσσα και επιστήμη, γλώσσα και καθημερινό λεξιλόγιο, γλώσσα και θρησκεία, γλώσσα και τέχνη, γλώσσα και τεχνολογία.
- Τι μπορούμε να μάθουμε από την έλλειψη και την απώλεια γλωσσικών ικανοτήτων.
- Τυπολογία γλωσσών: πώς οι γλώσσες συγκλίνουν μεταξύ τους ή αποκλίνουν η μία από την άλλη;

2.3 Workshop: Εργαστήριο Γλώσσας & εργαλεία Web 2.0

Το workshop αποτελεί μία προσπάθεια πρακτικής εφαρμογής των γνώσεων που αποκτήθηκαν κατά τις προηγούμενες θεματικές ενότητες.

Έτσι, έχουν προγραμματιστεί εργαστηριακά μαθήματα στο πλαίσιο των οποίων οι εκπαιδευόμενοι:

- ασκούνται στις τεχνικές συγγραφής επιστημονικών, κυρίως, κειμένων,

- ασκούνται στην ανάπτυξη και ικανοποιητική χρήση επιχειρημάτων κατά την προφορική ή γραπτή παρουσίαση ενός θέματος,
- ενημερώνονται για τη σχέση της γλώσσας με την τεχνολογία και ασκούνται σε εφαρμογές, όπως ηλεκτρονική λεξικογράφηση, επεξεργασία κειμένου και διαδίκτυο, χρήση ψηφιακών υποκατάστατων πολιτιστικής κληρονομιάς (Europeana, Google, ψηφιακά μουσεία κ.ά.τ.),
- έρχονται σε επαφή με ποικίλα εργαλεία που διατίθενται ελεύθερα στο διαδίκτυο (Web 2.0) τα οποία, στη συνέχεια, χρησιμοποιούν κατά τις διάφορες δραστηριότητές τους, καθώς και για την επικοινωνία της τάξης.

2.8 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – WORKSHOP

Βασικός στόχος του προγράμματος είναι η ενίσχυση του διαλόγου, η ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των διδασκόντων και των εκπαιδευομένων, καθώς επίσης η πρακτική εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεων στην καθημερινότητα. Συνεπώς, η διδασκαλία των μαθημάτων βασίζεται σε ένα συνδυασμό αφενός, μεν, παροχής θεωρητικών γνώσεων, αφετέρου, δε, πρακτικής εφαρμογής αυτών των γνώσεων, μέσα από την εκπόνηση ατομικών ή ομαδικών εργασιών, την εξέταση και μελέτη περιπτώσεων (casestudies), τη χρήση εποπτικού υλικού κατά την εκπόνηση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων. Οι διδάσκοντες μπορούν κατά την κρίση τους και ανάλογα με τα ερευνητικά τους ενδιαφέροντα να επιλέξουν τον τρόπο διδασκαλίας, που ενδεικτικά περιλαμβάνει:

- Διαλέξεις ή παραδόσεις με χρήση εκπαιδευτικού υλικού που οι ίδιοι έχουν εκπονήσει.

Σελίδα 27 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Ανάλυση και επεξήγηση κειμένων, επίλυση ασκήσεων, εφαρμογές προβλημάτων κ.λπ.
- Προβολή οπτικοακουστικού υλικού (animation αναπαραστάσεις, προβολή σημειώσεων powerpoint, ηλεκτρονικών αρχείων, ιστοτόπων ερευνητικών κέντρων, βιβλιοθηκών κ.λπ.).
- Υποστήριξη των εκπαιδευομένων στην προετοιμασία σύντομων εργασιών, παρουσιάσεων κ.λπ. και υπόδειξη της αναγκαίας βιβλιογραφίας.

Κύρια υποχρέωση των εκπαιδευομένων είναι να συμμετέχουν ενεργά σε διάφορες δραστηριότητες, οι οποίες και αξιολογούνται από τον υπεύθυνο διδάσκοντα. Ενδεικτικά, πρέπει να είναι σε θέση, ατομικά ή ομαδικά:

- Να περιγράψουν ένα ζήτημα ή να απαντήσουν σε σειρά ερωτήσεων που τίθενται στο πλαίσιο του μαθήματος.
- Να αξιολογήσουν αποσπάσματα κειμένων ή άρθρων σχετικών με το υπό διδασκαλία αντικείμενο.
- Να εφαρμόσουν έννοιες, ιδέες, θεωρίες που αποτέλεσαν αντικείμενο μελέτης στο πλαίσιο του προγράμματος.
- Να χρησιμοποιήσουν διάφορες ηλεκτρονικές εφαρμογές .
- Να χρησιμοποιήσουν τα εργαλεία Web 2.0 για τις έρευνές τους και την επικοινωνία της τάξης.

Το Workshop, υπηρετώντας τους βασικούς σκοπούς του προγράμματος, έχει σχεδιαστεί αναλόγως. Έτσι, έχουν προγραμματιστεί εργαστήρια γλώσσας και τεχνολογίας, στο πλαίσιο των οποίων οι εκπαιδευόμενοι εξοικειώνονται με έννοιες

και τεχνικές, όπως «συμβολική επεξεργασία φυσικής γλώσσας», «συμβολική μηχανική μετάφραση», «ηλεκτρονικά λεξικά», «ψηφιακά υποκατάστατα πολιτιστικών κειμηλίων», «χρήση εργαλείων Web 2.0».

2.9 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Για την αξιολόγηση των εκπαιδευομένων, λαμβάνονται υπόψη η ενεργός συμμετοχή στις διάφορες δραστηριότητες κατά τη διαδικασία των μαθημάτων, η εκπόνηση ατομικών/ομαδικών εργασιών ή η επίδοση σε ένα σύντομο τεστ αξιολόγησης. Παράλληλα, για την απόκτηση του πιστοποιητικού επιμόρφωσης, είναι απαραίτητο να μην ξεπεραστεί το όριο απουσιών, το οποίο είναι το 10% του συνόλου των διδακτικών ωρών.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: 3. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Σελίδα 31 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



3 ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

3.1 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

3.2 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

3.3 WORKSHOP: ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ Web 2.0

3.2 ΣΚΟΠΟΣ

Το πρόγραμμα στο Θεματικό Πεδίο «Βιομηχανική Αρχαιολογία» προσφέρει τόσο θεωρητικές όσο και πρακτικές γνώσεις για την έννοια, προσέγγιση και λειτουργία των βιομηχανικών μνημείων, και επιδιώκει να φέρει τους συμμετέχοντες σε ουσιαστική επαφή με τη βιομηχανική κληρονομιά της Ελλάδας. Στόχοι, μεταξύ άλλων, είναι να εξοικειώσει τους συμμετέχοντες με βασικές πρακτικές και έννοιες της διαχείρισης της βιομηχανικής κληρονομιάς, καθώς και με την προβληματική της επανάχρησης βιομηχανικών μνημείων στη σύγχρονη εποχή. Πιο συγκεκριμένα, το πρόγραμμα επιδιώκει:

- Να προσφέρει στους συμμετέχοντες μια σφαιρική εικόνα του πεδίου μέσα από διεπιστημονικές προσεγγίσεις.
- Να αναδείξει τη συνάφεια των βιομηχανικών μνημείων με την κοινωνικοπολιτική πραγματικότητα και τις συνθήκες κάθε εποχής.
- Να εξοικειώσει τους συμμετέχοντες με βασικές πρακτικές και έννοιες της διαχείρισης της βιομηχανικής κληρονομιάς, καθώς και με την

Σελίδα 32 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

προβληματική της επανάχρησης βιομηχανικών μνημείων στη σύγχρονη εποχή.

- Να εξοικειώσει τους εκπαιδευόμενους με τις βασικές λειτουργίες των εργαλείων Web 2.0.

3.3 ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι εκπαιδευόμενοι που συμμετέχουν ενεργά στις διάφορες δραστηριότητες των μαθημάτων, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, είναι σε θέση:

- Να περιγράφουν και να αναλύουν βασικές έννοιες από το ειδικό λεξιλόγιο και την ορολογία της βιομηχανικής αρχαιολογίας.
- Να κάνουν μία ξενάγηση σε ένα βιομηχανικό μνημείο, παρουσιάζοντάς το σφαιρικά (τοπογραφία, ιστορία, ρόλος και σημασία για την τοπική κοινότητα).
- Να ιεραρχούν και να αξιολογούν τα εκάστοτε οφέλη από την ανάδειξη ενός μνημείου βιομηχανικής κληρονομιάς, αλλά και να εντοπίζουν πιθανά προβλήματα.
- Να συνδέουν την ανάδειξη της εγχώριας βιομηχανικής κληρονομιάς με τη διεθνή και ευρωπαϊκή πολιτική για τη συντήρηση, διατήρηση και προστασία των μνημείων.
- Να χρησιμοποιούν εργαλεία Web 2.0 κατά την εκπόνηση των εργασιών τους και την επικοινωνία τους.

3.4 ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε απόφοιτους Ανώτατης Εκπαίδευσης οι οποίοι ενδιαφέρονται για τη βιομηχανική αρχαιολογία, είτε από προσωπικά κίνητρα (π.χ.,

Σελίδα 33 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

δραστηριοποίηση στο πλαίσιο τοπικών κοινοτήτων), είτε επειδή οι γνώσεις αυτές ενδέχεται να είναι χρήσιμες στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Το πρόγραμμα είναι σχεδιασμένο για ανθρώπους με διαφορετικό γνωστικό υπόβαθρο.

3.5 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Κατά τον δεύτερο κύκλο των Εξειδικευμένων Προγραμμάτων για Αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης (Απρίλιος-Ιούλιος 2013), στο θεματικό πεδίο της Βιομηχανικής Αρχαιολογίας πραγματοποιείται ένα τμήμα συνολικής διάρκειας 75 ωρών, με δύο τρίωρα μαθήματα ανά εβδομάδα. Οι ώρες ανά θεματική ενότητα κατανέμονται ως εξής:

3.1 Εισαγωγή στη βιομηχανική αρχαιολογία μέσα από διεπιστημονικές προσεγγίσεις: 35 ώρες

3.2 Διαχείριση βιομηχανικής κληρονομιάς: 18 ώρες

3.3 Workshop: Βιομηχανικοί περίπατοι & Εργαλεία Web 2.0: 22 ώρες

Η κατανομή των ωρών, καθώς και η σειρά των θεματικών ενοτήτων, είναι ενδεικτική. Με γνώμονα την εύρυθμη ολοκλήρωση του προγράμματος, μπορεί να τροποποιηθεί ο αριθμός των ωρών των ενοτήτων με μεταφορά ωρών από τη μία ενότητα στην άλλη. Ενδέχεται, επίσης, μία θεματική ενότητα να προηγηθεί μίας άλλης, αν αυτό δεν διαταράσσει τη γνωστική αλληλουχία του προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση, ο συνολικός αριθμός ωρών του θεματικού πεδίου παραμένει 75 ώρες.

3.6 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Η διδασκαλία των μαθημάτων και του workshop γίνεται από:

- Καθηγητές Πανεπιστημίων (Μέλη ΔΕΠ).

Σελίδα 34 από 104

- Διακεκριμένους επιστήμονες και ανθρώπους από το χώρο του πολιτισμού.
- Κατόχους διδακτορικού τίτλου.

Ο συντονισμός των μαθημάτων και των workshops γίνεται από τους οργανωτικούς υπεύθυνους. Ειδικότερα, οι οργανωτικοί υπεύθυνοι:

- Βρίσκονται σε συνεργασία με τους διδάσκοντες για την προετοιμασία των μαθημάτων-workshops, του εκπαιδευτικού υλικού, των διαφόρων δραστηριοτήτων, καθώς επίσης για την παροχή υλικοτεχνικής βοήθειας.
- Επικοινωνούν σε τακτά χρονικά διαστήματα με τους εκπαιδευόμενους, προκειμένου να τους υποστηρίξουν στις διάφορες δραστηριότητές τους και να τους βοηθήσουν στα ζητήματα που τους απασχολούν.

3.7 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το πρόγραμμα χωρίζεται σε τέσσερις θεματικές ενότητες.

3.1 Εισαγωγή στη βιομηχανική αρχαιολογία μέσα από διεπιστημονικές προσεγγίσεις

Η πρώτη θεματική ενότητα αποσκοπεί στο να εισαγάγει τους συμμετέχοντες σε βασικές αρχές και πρακτικές της βιομηχανικής αρχαιολογίας. Οι εκπαιδευόμενοι διδάσκονται τρόπους εντοπισμού και καταγραφής των βιομηχανικών μνημείων. Η πρώτη ενότητα στοχεύει, επίσης, στο να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι μία σφαιρική αντίληψη για το αντικείμενο της βιομηχανικής αρχαιολογίας, καθώς και τον τρόπο με τον οποίον αξιοποιούνται οι εξελίξεις σε άλλα επιστημονικά πεδία για

Σελίδα 35 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

την πληρέστερη και ακριβέστερη προσέγγιση της ιστορίας και λειτουργίας των βιομηχανικών μνημείων (π.χ., η ιστορία της εργασίας και ιδιαίτερα η προφορική ιστορία).

3.2 Διαχείριση βιομηχανικής κληρονομιάς

Η δεύτερη θεματική ενότητα εισάγει τους συμμετέχοντες στις βασικές παραμέτρους της πολιτισμικής διαχείρισης, όπως αυτές εξειδικεύονται αναφορικά με τα βιομηχανικά μνημεία. Στο πλαίσιο της ενότητας, παρουσιάζεται το βασικό θεσμικό πλαίσιο στην Ελλάδα, οι θεσμοί διαχείρισης, καθώς και καταστατικά κείμενα διεθνών κι ευρωπαϊκών οργανισμών, όπως η Χάρτα του Tagil. Επιπλέον, συζητούνται και πρακτικά ζητήματα, όπως η ένταξη των βιομηχανικών μνημείων στον οικιστικό ιστό, η αξιοποίηση και η λειτουργική επανάχρησή τους μέσα από συγκεκριμένα casestudies. Οι συμμετέχοντες έχουν, επίσης, τη δυνατότητα να αποκτήσουν μια εικόνα των ρυθμών αξιοποίησης των μνημείων αυτών τόσο στην Ελλάδα, όσο και σε άλλες χώρες.

3.3 Workshop: Βιομηχανικοί Περίπατοι & Εργαλεία Web 2.0

Τις γνώσεις που απέκτησαν οι συμμετέχοντες στις δύο προηγούμενες ενότητες καλούνται να εφαρμόσουν σε σειρά από εκδρομές σε βιομηχανικά μνημεία, κυρίως της Αττικής, όπου την ξενάγηση αναλαμβάνουν οι ίδιοι ανά ομάδες. Οι συμμετέχοντες παρουσιάζουν στην υπόλοιπη ομάδα, με την παρουσία του διδάσκοντα, εργασίες σε σχέση με τα μνημεία που επισκέπτονται.

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του workshop, οι συμμετέχοντες εξοικειώνονται με ποικίλα εργαλεία που διατίθενται ελεύθερα στο διαδίκτυο τα οποία, στη συνέχεια,

μπορούν να χρησιμοποιήσουν κατά τη διαδικασία εκπόνησης και παρουσίασης των εργασιών τους, καθώς και για την επικοινωνία της τάξης.

3.8 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – WORKSHOP

Στόχος του προγράμματος είναι να δώσει την ευκαιρία σε κάθε συμμετέχοντα να διερευνήσει τα δικά του, εξατομικευμένα ενδιαφέροντα αναφορικά με τη Βιομηχανική Αρχαιολογία και να βρει τρόπους που του επιτρέπουν να εφαρμόσει τις γνώσεις που αποκτά και εκτός του εκπαιδευτικού προγράμματος. Τα μαθήματα έχουν σχεδιαστεί με σκοπό να ενθαρρύνουν την ενεργό συμμετοχή. Οι παρουσιάσεις εκ μέρους των διδασκόντων γίνονται με τη χρήση εποπτικού υλικού (χάρτες, φωτογραφίες κ.λπ.), ενώ δίνεται αρκετός χρόνος για συζήτηση.

Οι δύο πρώτες θεματικές ενότητες έχουν στενή σχέση με το workshop, καθώς, κατά τη διάρκειά τους, οι συμμετέχοντες αποκτούν τις αναγκαίες δεξιότητες που τους επιτρέπουν να φέρουν σε πέρας τις ξεναγήσεις του workshop. Πιο συγκεκριμένα, με το πέρας των δύο πρώτων θεματικών ενοτήτων, οι συμμετέχοντες αποκτούν κάποια από τις παρακάτω δεξιότητες, όπως να είναι σε θέση να συμπληρώνουν ένα δελτίο καταγραφής, να βρίσκουν την κατάλληλη βιβλιογραφία και αρθρογραφία για τα μνημεία για τα οποία έχουν αναλάβει να εκπονήσουν ξενάγηση, να περιγράψουν στοιχειωδώς την παραγωγική διαδικασία και να εξηγούν τη σχέση τους με τον περιβάλλοντα χώρο και την εποχή τους.

Η βασική εργασία που αναλαμβάνουν οι συμμετέχοντες είναι η εκπόνηση μιας ξενάγησης σε έναν ιστορικό χώρο βιομηχανικού ενδιαφέροντος, και γίνεται ομαδικά, με συνεργασία δύο ή και περισσότερων εκπαιδευόμενων. Η σύνθεση των ομάδων, καθώς και η επιλογή των χώρων, καθορίζεται από τα αρχικά μαθήματα.

Σελίδα 37 από 104

Ήδη στο πρώτο μάθημα οι συμμετέχοντες ενημερώνονται για το πρόγραμμα των «βιομηχανικών περιπάτων». Μέχρι το πέρας της πρώτης θεματικής ενότητας, σχηματίζονται οι ομάδες και ανατίθενται οι ξεναγήσεις. Στη συνέχεια, η παρακολούθηση των μαθημάτων δίνει τις ανάλογες δεξιότητες, ώστε να οργανώσουν μια σφαιρική ξεναγήση, που δεν περιορίζεται μόνο στην επισήμανση των βιομηχανικών μνημείων. Αντίθετα, οι συμμετέχοντες καλούνται να περιγράψουν τα μνημεία στα οποία γίνεται η ξεναγήση με τέτοιο τρόπο, ώστε να αναδείξουν την κοινωνική και ιστορική σημασία τους, καθώς και τη σχέση τους με το ευρύτερο περιβάλλον.

3.9 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Για την αξιολόγηση των εκπαιδευομένων, λαμβάνονται υπόψη η ενεργός συμμετοχή στις διάφορες δραστηριότητες κατά τη διαδικασία των μαθημάτων, η εκπόνηση ατομικών/ομαδικών εργασιών ή η επίδοση σε ένα σύντομο τεστ αξιολόγησης. Παράλληλα, για την απόκτηση του πιστοποιητικού επιμόρφωσης, είναι απαραίτητο να μην ξεπεραστεί το όριο απουσιών, το οποίο είναι το 10% του συνόλου των διδακτικών ωρών.

ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: 4. ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Σελίδα 39 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



4 ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

4.1 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

4.1 ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

4.2 ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

4.3 WORKSHOP: ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΤΗΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ Web 2.0.

4.2 ΣΚΟΠΟΣ

Το πρόγραμμα στο Θεματικό Πεδίο «Θεωρία της Επιστήμης» διερευνά τα σημαντικότερα γεγονότα, πρόσωπα, ιδέες, θεωρίες κ.λπ. που διαμόρφωσαν την εξέλιξη των σύγχρονων επιστημών και της τεχνολογίας, καθώς και τις διάφορες ιστοριογραφικές τάσεις στην Ιστορία των Επιστημών και της Τεχνολογίας. Επίσης, διερευνά και τα φιλοσοφικά, θεωρητικά, αλλά και μεθοδολογικά ζητήματα που εγείρονται από τις σχέσεις της επιστήμης με τη γνώση, την τεχνολογία, την ηθική και γενικότερα με τον άνθρωπο, την κοινωνία και τον πολιτισμό.

Το πρόγραμμα επιδιώκει:

- Να εξοικειώσει τους εκπαιδευόμενους με τις έννοιες, τις θεωρίες, τις μεθόδους και τις προσεγγίσεις της ιστορίας και φιλοσοφίας των επιστημών, ώστε να αποκτήσουν ιστορική και φιλοσοφική παιδεία με άξονες τις επιστήμες και την τεχνολογία, αλλά και να κατανοήσουν την επιστήμη ως κοινωνικό και πολιτισμικό φαινόμενο.

Σελίδα 40 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Να προαγάγει την επιστημονική γνώση μέσα από την ανάδυση των ιδιαίτερών της χαρακτηριστικών (ορθολογικότητα, αντικειμενικότητα, προβλεψιμότητα κ.λπ.).
- Να εξασκήσει τους εκπαιδευόμενους στη μεθοδολογία των επιστημών και της επιστημολογίας (παρατήρηση, ταξινόμηση, διυποκειμενικός έλεγχος, αξιοποίηση πληροφοριών, διαχωρισμός εμπειριστατωμένων θέσεων από αυθαίρετες υποθέσεις, εξαγωγή συνεπών συμπερασμάτων κ.λπ.).
- Να ενημερώσει τους εκπαιδευόμενους για τις εφαρμογές και το ρόλο των θετικών επιστημών είτε στις ανθρωπιστικές, κοινωνικές, βιοιατρικές, πολυτεχνικές επιστήμες είτε και ευρύτερα στη σύγχρονη κοινωνία και τον πολιτισμό.
- Να δώσει τη δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να διερευνήσουν τα ζητήματα (όπως, για παράδειγμα, γνωσιολογικά, ηθικά, παιδαγωγικά, νομικά κ.λπ.) που προκύπτουν από τις σχέσεις της επιστήμης με τη φύση και τον άνθρωπο και να αναζητήσουν την ορθή και εποικοδομητική χρήση των επιστημών.
- Να εξοικειώσει τους εκπαιδευόμενους με τις βασικές λειτουργίες των εργαλείων Web 2.0.

4.3 ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι εκπαιδευόμενοι που συμμετέχουν ενεργά στις διάφορες δραστηριότητες των μαθημάτων, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, είναι σε θέση:

Σελίδα 41 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Να ανακαλούν και να περιγράφουν σημαντικά γεγονότα, πρόσωπα, ανακαλύψεις, ή/και τις κοινωνικοπολιτισμικές συνθήκες, που διαμόρφωσαν την πορεία της σύγχρονης επιστήμης, όπως και γενικότερα του ανθρώπινου πνεύματος και του υλικού πολιτισμού.
- Να οργανώνουν και να εκθέτουν την ιστορική τους γνώση και άποψη γύρω από την εξέλιξη και διαμόρφωση εννοιών, ιδεών, νόμων, πρακτικών κ.λπ. των επιστημών και της τεχνολογίας.
- Να αναλύουν και να σχολιάζουν κριτικά κείμενα, άρθρα κ.λπ. από την ελληνική ή τη διεθνή βιβλιογραφία της σύγχρονης ιστορίας και φιλοσοφίας των επιστημών.
- Να κατανοούν στοιχειώδη προβλήματα, εξισώσεις κ.λπ., να ταξινομούν επιστημονικά επιτεύγματα, πεδία κ.λπ., να αναγνωρίζουν επιστημολογικές προσεγγίσεις, θέσεις, ρεύματα κ.λπ.
- Να αξιολογούν, με τη σύνθεση ιστορικών και φιλοσοφικών επιχειρημάτων, βασικές αρχές, θεωρίες, μεθόδους, εφαρμογές κ.λπ. των θετικών επιστημών και να είναι σε θέση να τις αναγνωρίσουν σε άλλες επιστήμες (ανθρωπιστικές, ιατρικές κ.λπ.), ή στην τεχνολογία, ή ακόμα σε συγκεκριμένα ζητήματα της καθημερινότητας.
- Να συσχετίζουν επιστημονικές έννοιες, ιδέες κ.λπ. με επίκαιρα γνωσιολογικά, επιστημολογικά, τεχνολογικά, ηθικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά ζητήματα.
- Να χρησιμοποιούν εργαλεία Web 2.0 στις παρουσιάσεις ή στην επικοινωνία μεταξύ τους.

Σελίδα 42 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

4.4 ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης που επιθυμούν αφενός να διευρύνουν τις γνώσεις τους στους τομείς της Ιστορίας, και της Φιλοσοφίας των Επιστημών, και αφετέρου να εξασκηθούν, μέσα από τη συμμετοχή τους σε συγκεκριμένες δραστηριότητες, στις απαιτήσεις της κριτικής, εννοιολογικής και μεθοδολογικής σκέψης της επιστήμης και της ιστορίας-φιλοσοφίας της.

4.5 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Κατά τον δεύτερο κύκλο των Εξειδικευμένων Προγραμμάτων για Αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης (Απρίλιος-Ιούλιος 2013), στο θεματικό πεδίο της Θεωρίας της Επιστήμης πραγματοποιείται ένα τμήμα συνολικής διάρκειας 75 ωρών, με δύο τρίωρα μαθήματα ανά εβδομάδα. Οι ώρες ανά θεματική ενότητα κατανέμονται ως εξής:

4.1 Ιστορία και Ιστοριογραφία της Επιστήμης: 24 ώρες

4.2 Φιλοσοφία και Θεωρία της Επιστήμης: 24 ώρες

4.3 Workshop: Σύγχρονα ζητήματα της επιστημονικής έρευνας και των εφαρμογών της στον κόσμο και στον άνθρωπο & Εργαλεία Web 2.0: 27 ώρες

Η κατανομή των ωρών, καθώς και η σειρά των θεματικών ενοτήτων, είναι ενδεικτική. Με γνώμονα την εύρυθμη ολοκλήρωση του προγράμματος, μπορεί να τροποποιηθεί ο αριθμός των ωρών των ενοτήτων με μεταφορά ωρών από τη μία ενότητα στην άλλη. Ενδέχεται, επίσης, μία θεματική ενότητα να προηγηθεί μίας άλλης, αν αυτό δεν διαταράσσει τη γνωστική αλληλουχία του προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση ο συνολικός αριθμός ωρών του θεματικού πεδίου παραμένει 75 ώρες.

Σελίδα 43 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

4.6 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Η διδασκαλία των μαθημάτων και του workshop, γίνεται από:

- Καθηγητές πανεπιστημίου (μέλη ΔΕΠ).
- Διακεκριμένους επιστήμονες και ανθρώπους από το χώρο του πολιτισμού.
- Κατόχους διδακτορικού τίτλου.

Ο συντονισμός των μαθημάτων και του workshop γίνεται από τους οργανωτικούς υπεύθυνους. Ειδικότερα, οι οργανωτικοί υπεύθυνοι:

- Βρίσκονται σε συνεργασία με τους διδάσκοντες για την προετοιμασία των μαθημάτων-workshop, του εκπαιδευτικού υλικού, των διαφόρων δραστηριοτήτων, καθώς επίσης για την παροχή υλικοτεχνικής βοήθειας.
- Επικοινωνούν σε τακτά χρονικά διαστήματα με τους εκπαιδευόμενους, προκειμένου να τους υποστηρίξουν στις διάφορες δραστηριότητές τους και να τους βοηθήσουν στα ζητήματα που τους απασχολούν.

4.7 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το εξειδικευμένο πρόγραμμα στη «Θεωρία της Επιστήμης» περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

4.1 Ιστορία και Ιστοριογραφία της Επιστήμης

Στην παρούσα θεματική ενότητα οι εκπαιδευόμενοι μελετούν τόσο την εξέλιξη των επιστημών, εκκινώντας από την Επιστημονική Επανάσταση του 17ου αιώνα, αλλά με αναφορές στην αρχαία και μεσαιωνική επιστήμη, και καταλήγοντας στη

σύγχρονη επιστήμη όσο και τις μεθόδους ή πρακτικές προσέγγισης της σύγχρονης ιστοριογραφίας των επιστημών. Τα μαθήματα είναι έτσι σχεδιασμένα, ώστε οι εκπαιδευόμενοι να αποκτήσουν γνώσεις γύρω από τα σημαντικότερα πρόσωπα, ιδέες, θεωρίες και γεγονότα που διαμόρφωσαν την πορεία κυρίως των θετικών επιστημών, ενώ, με την ολοκλήρωση των μαθημάτων, είναι σε θέση να ανακαλούν και να παρουσιάζουν τις γνώσεις αυτές. Επίσης, οι εκπαιδευόμενοι συζητούν για την ιστορική διαμόρφωση βασικών αρχών, εννοιών, μεθόδων ή και πρακτικών της επιστήμης και των γενικότερων επιδράσεών τους στην κοινωνία και στον πολιτισμό, αλλά και για τις κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες που συνέβαλαν στη διαμόρφωση των επιστημών. Με τον τρόπο αυτόν, κατανοούν τόσο την ιστορικότητα του επιστημονικού φαινομένου (της ορθολογικότητας, της επιστημονικής αλήθειας κ.λπ.), όσο και την πολλαπλότητα των παραγόντων (διανοητικών, κοινωνικών, πολιτισμικών κ.λπ.) που το διέπουν. Ακόμη, οι εκπαιδευόμενοι εξετάζουν τις σύγχρονες τάσεις στην ιστοριογραφία της επιστήμης, τα είδη των ερωτημάτων που θέτουν οι ιστορικοί των επιστημών, καθώς και των τεκμηρίων ή του αρχειακού υλικού που χρησιμοποιούν για να απαντήσουν. Τέλος, έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν σε διάφορες δραστηριότητες (όπως η μελέτη και η ανάλυση κειμένων από πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές, η συγγραφή σύντομων κειμένων και η παρουσίασή τους, η εξαγωγή συμπερασμάτων κ.λπ.), ώστε να εξοικειωθούν με βασικές έννοιες, μεθόδους, προσεγγίσεις κ.λπ. των επιστημών και της ιστοριογραφίας τους.

4.2 Φιλοσοφία και Θεωρία της Επιστήμης

Η δεύτερη θεματική ενότητα έχει ως στόχο να εισαγάγει τους εκπαιδευόμενους σε θεμελιώδη και επίκαιρα ζητήματα και προβληματισμούς της φιλοσοφίας της επιστήμης. Οι εκπαιδευόμενοι έρχονται σε επαφή με τις βασικές θεωρίες της

Σελίδα 45 από 104

γνώσης και της αλήθειας, καθώς επίσης με τα μεθοδολογικά προβλήματα των επιστημών (επαγωγή, παραγωγή, υποθετικοπαραγωγή, επαληθευσιμότητα και διαψευσιμότητα). Με τον τρόπο αυτόν, εξοικειώνονται με βασικές έννοιες, θεωρίες και μεθόδους των επιστημών και της φιλοσοφίας τους, ενώ είναι σε θέση να ταυτοποιήσουν, να χρησιμοποιήσουν ή και να εφαρμόσουν τις παραπάνω έννοιες, θεωρίες και μεθόδους είτε στα δικά τους γνωστικά πεδία είτε στην καθημερινή ζωή. Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι έχουν την ευκαιρία να διερευνήσουν τους δεσμούς της επιστήμης με την τεχνολογία, την ηθική και την ψευδοεπιστήμη, μέσα από την κριτική και μεθοδολογική ανάλυση του περιεχομένου κυρίως των θετικών επιστημών. Τέλος, το πρόγραμμα είναι σχεδιασμένο, ώστε να προετοιμάσει μέσα από τις διάφορες δραστηριότητες τους συμμετέχοντες για το workshop (όπως μέσα από την κριτική και μεθοδολογική ανάλυση κειμένων, άρθρων, θέσεων κ.λπ., τη συγγραφή σύντομων κειμένων, την παρουσίαση θέσεων με επιχειρήματα που αντλούν οι εκπαιδευόμενοι από τη βιβλιογραφία κ.λπ.).

4.3 Workshop: Σύγχρονα ζητήματα της επιστημονικής έρευνας και των εφαρμογών της στον κόσμο και στον άνθρωπο & Εργαλεία Web 2.0

Το workshop αποτελεί το τελευταίο μέρος του προγράμματος και είναι συναφές με τα μαθήματα που προηγούνται, καθώς συνδέει τις δύο πρώτες θεματικές ενότητες. Στόχος του workshop είναι οι εκπαιδευόμενοι να ενημερωθούν για όσα συμβαίνουν σε κάποιον τομέα της σύγχρονης επιστημονικής έρευνας, μέσα από την ιστορική, επιστημολογική ή θεωρητική κυρίως προσέγγιση και ανάλυση του. Το θέμα του workshop για τον δεύτερο κύκλο των Εξειδικευμένων Προγραμμάτων για Αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης (Απρίλιος-Ιούλιος 2013), είναι «Η δημόσια εικόνα των επιστημών». Βασική επιδίωξη του workshop είναι οι εκπαιδευόμενοι να γνωρίσουν και να εξασκηθούν, μέσα από συγκεκριμένες δραστηριότητες, στα

Σελίδα 46 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ζητήματα που προκύπτουν από τη δημόσια εικόνα των επιστημών (όπως ηθικά, κοινωνικά, τεχνολογικά, οικονομικά κ.λπ.), αλλά και στις προϋποθέσεις της ορθής και εποικοδομητικής χρήσης και εφαρμογής των επιστημών στην κοινωνία και στον πολιτισμό.

Κατά τη διάρκεια του workshop, πραγματοποιούνται, επίσης, τα μαθήματα «Εργαλεία Web 2.0». Σε αυτά, οι συμμετέχοντες εξοικειώνονται με ποικίλα εργαλεία που διατίθενται ελεύθερα στο διαδίκτυο τα οποία, στη συνέχεια, χρησιμοποιούν είτε για τη διαδικασία εκπόνησης και παρουσίασης των εργασιών τους ή και για την επικοινωνία της τάξης.

4.8 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ-WORKSHOP

Τα μαθήματα έχουν σχεδιαστεί με άξονα την ενεργό συμμετοχή του εκπαιδευόμενου και τη συνεργασία μεταξύ των συμμετεχόντων. Ειδικότερα, οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να συμμετέχουν τουλάχιστον σε μία από τις συγκεκριμένες δραστηριότητες (όπως αναγνώσεις και αναλύσεις κειμένων, συγγραφή σύντομων κειμένων και παρουσίασή τους, δημιουργία ομάδων συνεργασίας και συζητήσεων, εξαγωγή συμπερασμάτων κ.λπ.), που ορίζονται και αξιολογούνται από τον εκάστοτε υπεύθυνο διδάσκοντα της θεματικής ενότητας.

Ενδεικτικά, οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να είναι σε θέση:

- Να περιγράψουν ένα ζήτημα ή να απαντήσουν σε σειρά ερωτήσεων που τους θέτουν οι διδάσκοντες ή και οι υπόλοιποι εκπαιδευόμενοι.
- Να συνθέσουν ένα σύντομο κείμενο με επιχειρήματα βασισμένα στη βιβλιογραφία που θα συναντήσουν.

- Να αξιολογήσουν ένα απόσπασμα κειμένου ή ένα άρθρο που είτε τους δόθηκε την ώρα του μαθήματος είτε είχαν αναλάβει να το προετοιμάσουν από πριν.
- Να διακρίνουν ή να εφαρμόσουν κάποιες από τις έννοιες, ιδέες, θεωρίες που διδάχτηκαν στο θεωρητικό μέρος στα δικά τους αντικείμενα γνώσης.
- Να χρησιμοποιήσουν τα εργαλεία Web 2.0 για τις έρευνές τους και την επικοινωνία τους.

Ο εκπαιδευτής μπορεί, κατά την κρίση του και ανάλογα με τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα, να επιλέξει τον τρόπο διδασκαλίας, που ενδεικτικά περιλαμβάνει:

- Διαλέξεις ή παραδόσεις μαθημάτων, με χρήση σημειώσεων του διδάσκοντα ή αποσπασμάτων από βιβλία-άρθρα κ.λπ.
- Ανάλυση και επεξήγηση κειμένων, άρθρων, θέσεων, συγκρίσεις ανάμεσα σε έννοιες, θεωρίες, θέσεις κ.λπ.
- Χρήση οπτικοακουστικού υλικού (animation αναπαραστάσεις, προβολή σημειώσεων powerpoint, ηλεκτρονικών αρχείων, ιστοτόπων ερευνητικών κέντρων, βιβλιοθηκών κ.λπ.).
- Επιλογή και οργάνωση των διαφόρων δραστηριοτήτων στις οποίες συμμετέχουν οι εκπαιδευόμενοι και υποστήριξή τους (στην προετοιμασία σύντομων εργασιών, παρουσιάσεων κ.λπ.), καθώς και υπόδειξη της αναγκαίας βιβλιογραφίας.

Το workshop αποτελεί το τελευταίο μέρος του προγράμματος και ακολουθεί και αυτό τη μεθοδολογία των μαθημάτων, δίνοντας την ευκαιρία στους εκπαιδευόμενους να συνδυάσουν όλες τις γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησαν κατά τη διάρκεια των διαφόρων θεματικών ενοτήτων. Προκειμένου να

υλοποιηθούν οι στόχοι του workshop, όλοι οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν ενεργά σε συγκεκριμένες δραστηριότητες, ώστε να προσεγγίσουν και να διερευνήσουν διεξοδικά και συστηματικά έναν τομέα ή πεδίο της επιστημονικής έρευνας, τις σχέσεις που διατηρεί με τις άλλες επιστήμες και την τεχνολογία, αλλά και γενικότερα με την σύγχρονη κοινωνία και τον πολιτισμό, ή ακόμα τα ζητήματα (επιστημολογικά, ηθικά, θεσμικά, τεχνολογικά, πολιτικά κ.λπ.) που προκύπτουν από τις σχέσεις αυτές.

Ενδεικτικά, ορισμένες από τις δραστηριότητες που περιλαμβάνονται είναι:

- Συγγραφή και παρουσίαση ενός πρωτότυπου κειμένου που σχετίζεται με το θέμα του workshop και στο οποίο συντίθενται στοιχεία από την ιστορία, τη φιλοσοφία, ή τη θεωρία της επιστήμης, προκειμένου να προσεγγίσει και να παρουσιάσει το θέμα αυτό.
- Σύντομο γραπτό ή προφορικό τεστ αξιολόγησης στο οποίο οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να απαντήσουν σε ερωτήματα σχετικά με τα ζητήματα που απασχόλησαν το workshop.
- Δημιουργία ομάδων που εξετάζουν ένα συγκεκριμένο κείμενο/άρθρο, στη συνέχεια παρουσιάζουν και αξιολογούν τα βασικά του σημεία, ενώ στο τέλος αντιπαραβάλλουν τις θέσεις τους.

4.9 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Για την αξιολόγηση των εκπαιδευομένων, λαμβάνονται υπόψη η ενεργός συμμετοχή στις διάφορες δραστηριότητες κατά τη διαδικασία των μαθημάτων, η εκπόνηση ατομικών/ομαδικών εργασιών, ή η επίδοση σε ένα σύντομο τεστ αξιολόγησης. Παράλληλα, για την απόκτηση του πιστοποιητικού επιμόρφωσης,

Σελίδα 49 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

είναι απαραίτητο να μην ξεπεραστεί το όριο απουσιών, το οποίο είναι το 10% του συνόλου των διδακτικών ωρών.

Σελίδα 50 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: 5. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

Σελίδα 51 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



5 ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

5.1 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

5.1 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

5.2 ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

5.3 ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

5.4 WORKSHOP: ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΤΟΥΣ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ Web 2.0

5.2 ΣΚΟΠΟΣ

Το πρόγραμμα στο Θεματικό Πεδίο «Ιστορία των Μαθηματικών» εστιάζει στα σημαντικότερα σημεία της ιστορικής εξέλιξης των μαθηματικών, στις διάφορες δηλαδή ιδέες και πρακτικές, στις αντιλήψεις για το ρόλο των μαθηματικών, καθώς και στη σταδιακή μαθηματικοποίηση του κόσμου και της φύσης. Επίσης, πραγματεύεται τα θεμελιώδη μεταφυσικά και επιστημολογικά ζητήματα της φιλοσοφίας των μαθηματικών, καθώς κι εκείνα της φύσης των μαθηματικών, των μεθόδων τους, ή των σχέσεών τους με το νου και την πραγματικότητα. Τέλος, το συγκεκριμένο πρόγραμμα επιχειρεί μια θεωρητική προσέγγιση και ανάλυση των σύγχρονων εφαρμογών της μαθηματικής επιστήμης σε τομείς και πεδία της γνώσης (όπως βιο-ιατρικές, οικονομικές, θετικές, ανθρωπιστικές-κοινωνικές επιστήμες κ.λπ.), σε τομείς της τεχνολογίας, καθώς και γενικότερα στην κοινωνία και στον πολιτισμό.

Το πρόγραμμα επιδιώκει:

- Να παρουσιάσει στους συμμετέχοντες την ανάπτυξη των μαθηματικών ιδεών και πρακτικών στην πορεία του χρόνου, καθώς

Σελίδα 52 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

και τις κυρίαρχες ιστοριογραφικές προσεγγίσεις και ερευνητικές μεθόδους.

- Να εξοικειώσει τους συμμετέχοντες με βασικές μαθηματικές αρχές, έννοιες, μεθόδους κ.λπ., μέσα από τη φιλοσοφική και κριτική τους διερεύνηση, και να εξετάσει τις σχέσεις των μαθηματικών με τη γλώσσα, τη σκέψη και τον εγκέφαλο.
- Να πληροφορήσει και να δομήσει μία αντίληψη για τον κοινωνικό, τεχνολογικό, αλλά και ηθικό και παιδαγωγικό χαρακτήρα των μαθηματικών, καθώς και του ευρύτερού τους ρόλου στην εξέλιξη της ανθρωπότητας και του πολιτισμού.
- Να αντιστρέψει τη διαδεδομένη εικόνα των μαθηματικών ως μιας αυστηρά εξειδικευμένης, λογικής, θεωρητικής και συμβολικής μόνο επιστήμης, ώστε να γίνει κατανοητή η επιστήμη αυτή στους συμμετέχοντες τόσο ως κοινωνικό-πολιτισμικό φαινόμενο, όσο όμως κι ως ένας εννοιολογικός και κανονικοποιημένος τρόπος σκέψης και πράξης, χρήσιμος και στην καθημερινή ζωή.
- Να διαμορφώσει μια πιο ολοκληρωμένη συνείδηση για τις αλληλεπιδράσεις ανάμεσα στα μαθηματικά και στις εφαρμογές τους, με στόχο την ισόρροπη εκπαίδευση νέων επιστημόνων.
- Να εξοικειώσει τους συμμετέχοντες με τις βασικές λειτουργίες των εργαλείων Web 2.0.

5.3 ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Οι εκπαιδευόμενοι που συμμετέχουν ενεργά στις διάφορες δραστηριότητες των μαθημάτων, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, είναι σε θέση:
- Να ανακαλούν και να παρουσιάζουν τόσο τα σημαντικότερα πρόσωπα και περιστατικά της ιστορίας των μαθηματικών όσο και τις διάφορες ιδέες και πρακτικές ή τις διάφορες αντιλήψεις γύρω από τη φύση και τον ρόλο των μαθηματικών.
- Να συζητούν για θεμελιώδεις αρχές, έννοιες και μεθόδους της φιλοσοφίας των μαθηματικών και να είναι σε θέση να αναλύσουν θέσεις και προβληματισμούς της.
- Να κατανοήσουν τις διαδικασίες μαθηματικοποίησης του κόσμου, της φύσης και του ανθρώπου, καθώς και να είναι σε θέση να εξηγήσουν και αξιολογήσουν τα γνωσιολογικά, επιστημολογικά, τεχνολογικά, ή ακόμα και ηθικά ή κοινωνικά ζητήματα που αναδύονται από αυτές τις σχέσεις.
- Να εντοπίζουν, να επιλέγουν και να οργανώνουν ιστορικές πληροφορίες ή φιλοσοφικά θέματα των μαθηματικών, μέσα από μια ποικιλία πηγών και χρησιμοποιώντας τη σύγχρονη τεχνολογία (διαδίκτυο, οπτικοακουστικά μέσα κ.λπ.).
- Να συνθέτουν μικρά κείμενα βάσει συγκεκριμένου λεξιλογίου, σχετικού με τα θέματα που διδάσκονται, να συμπληρώνουν ή να επιλύουν στοιχειώδη προβλήματα, εξισώσεις, ασκήσεις λογικής, να αναλύουν βασικά σημεία μαθηματικών θεωριών, ορισμών κ.λπ.

Σελίδα 54 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Να αναγνωρίζουν βασικές μαθηματικές αρχές και μεθόδους είτε στις άλλες επιστήμες (θετικές, ανθρωπιστικές, ιατρικές, τεχνολογικές κ.λπ.), είτε ακόμα στους διάφορους τομείς της ζωής.
- Να χρησιμοποιούν εργαλεία Web 2.0 στις παρουσιάσεις και στην επικοινωνία τους.

5.4 ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης που επιθυμούν να προσεγγίσουν και να εξοικειωθούν με θεμελιώδη ιστορικά, φιλοσοφικά και θεωρητικά ζητήματα της μαθηματικής επιστήμης και των εφαρμογών της, καθώς και να καλλιεργήσουν τον εννοιολογικό και αφαιρετικό τρόπο σκέψης τους.

5.5 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Κατά τον δεύτερο κύκλο των Εξειδικευμένων Προγραμμάτων για Αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης (Απρίλιος-Ιούλιος 2013), στο θεματικό πεδίο της Ιστορίας των Μαθηματικών πραγματοποιείται ένα τμήμα συνολικής διάρκειας 100 ωρών, με δύο τετράωρα μαθήματα ανά εβδομάδα. Οι ώρες ανά θεματική ενότητα κατανέμονται ως εξής:

5.1 Ιστορία των Μαθηματικών: 24 ώρες

5.2 Φιλοσοφία των Μαθηματικών: 24 ώρες

5.3 Μαθηματικά και Εφαρμογές: 24 ώρες

5.4 Workshop: Θεωρητικές και Επιστημολογικές προσεγγίσεις των Μαθηματικών και των εφαρμογών τους & Εργαλεία Web 2.0: 28 ώρες

Η κατανομή των ωρών, καθώς και η σειρά των θεματικών ενοτήτων, είναι ενδεικτική. Με γνώμονα την εύρυθμη ολοκλήρωση του προγράμματος, μπορεί να

Σελίδα 55 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

τροποποιηθεί ο αριθμός των ωρών των ενοτήτων με μεταφορά ωρών από τη μία ενότητα στην άλλη. Ενδέχεται, επίσης, μία θεματική ενότητα να προηγηθεί μίας άλλης, αν αυτό δεν διαταράσσει τη γνωστική αλληλουχία του προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση, ο συνολικός αριθμός ωρών του θεματικού πεδίου παραμένει 100 ώρες.

5.6 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Η διδασκαλία των μαθημάτων και του workshop πραγματοποιούνται από:

- Καθηγητές πανεπιστημίου (μέλη ΔΕΠ).
- Διακεκριμένους επιστήμονες και ανθρώπους από το χώρο του πολιτισμού.
- Κατόχους διδακτορικού τίτλου.

Ο συντονισμός των μαθημάτων και του workshop γίνεται από τους οργανωτικούς υπεύθυνους. Ειδικότερα, οι οργανωτικοί υπεύθυνοι:

- Βρίσκονται σε συνεργασία με τους διδάσκοντες για την προετοιμασία των μαθημάτων-workshop, του εκπαιδευτικού υλικού, των διαφόρων δραστηριοτήτων, καθώς επίσης για την παροχή υλικοτεχνικής βοήθειας.
- Επικοινωνούν σε τακτά χρονικά διαστήματα με τους εκπαιδευόμενους, προκειμένου να τους υποστηρίξουν στις διάφορες δραστηριότητές τους και να τους βοηθήσουν στα ζητήματα που τους απασχολούν.

5.7 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το εξειδικευμένο πρόγραμμα στην «Ιστορία των Μαθηματικών» περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

5.1 Ιστορία των Μαθηματικών

Η πρώτη θεματική ενότητα πραγματεύεται την ιστορία των μαθηματικών μέσα από τις προσεγγίσεις της σύγχρονης ιστοριογραφίας τους. Ειδικότερα, οι εκπαιδευόμενοι έχουν την ευκαιρία να διερευνήσουν τα σημαντικότερα γεγονότα, πρόσωπα, ιδέες ή και πρακτικές που συνεισέφεραν στην ιστορική εξέλιξη των μαθηματικών, ή ακόμα να συζητήσουν για τη σταδιακή μαθηματικοποίηση του κόσμου και της φύσης, καθώς και για τις διάφορες αντιλήψεις γύρω από το ρόλο ή τη φύση των μαθηματικών. Επίσης, οι εκπαιδευόμενοι προβαίνουν σε αναλύσεις και σχολιασμούς επιλεγμένων κειμένων της σύγχρονης ιστοριογραφίας των μαθηματικών, με επικουρική χρήση της βιβλιογραφίας. Σκοπός της ενότητας είναι να εξηγήσει στους εκπαιδευόμενους την ανάπτυξη των μαθηματικών στην πορεία του χρόνου, το πώς επέδρασαν στην ανάπτυξή τους οι κοινωνικοί και πολιτισμικοί παράγοντες και, αντιστρόφως, πώς τα μαθηματικά επηρέασαν την κοινωνία και τον πολιτισμό. Συζητούνται, μεταξύ άλλων, η ιστορία των αρχαίων ελληνικών μαθηματικών και ο κεντρικός ρόλος που αυτά είχαν στα κύρια ρεύματα της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας (Πυθαγόρειοι, Ελεάτες, Πλάτων, Αριστοτέλης), η σχέση της Ευκλείδειας θεμελίωσης της γεωμετρίας σε αιτήματα και κοινές έννοιες από το φορμαλισμό του Hilbert, οι διαδοχικές ανακαλύψεις των Πυθαγορείων και των Θεόδωρου, Θεαίτητου, Ευδόξου που απετέλεσαν τη βάση για το συνεχές των πραγματικών αριθμών του Dedekind (και τη θεωρία του λογικισμού).

Σελίδα 57 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



5.2 Φιλοσοφία των Μαθηματικών

Η δεύτερη θεματική ενότητα αποτελεί μια εισαγωγή στη Φιλοσοφία των Μαθηματικών και έχει ως στόχο να παρουσιάσει αφενός τις βασικές θεωρήσεις και τα ζητήματά της, και αφετέρου τους δεσμούς που διατηρούν τα μαθηματικά με τη γλώσσα, τη σκέψη και τον κόσμο. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, οι εκπαιδευόμενοι έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν τις σημαντικότερες σχολές της Φιλοσοφίας των Μαθηματικών, αλλά και να προσεγγίσουν θεμελιώδη θέματα και ερωτήματα που προκύπτουν από το διαρκή διάλογο μεταξύ της φιλοσοφίας και των μαθηματικών. Ακόμη, οι εκπαιδευόμενοι εξασκούνται στην εννοιολογική και μεθοδολογική σκέψη των μαθηματικών και της λογικής (στην ανάλυση, στην αφαίρεση, στη γενίκευση, στην κριτική, στις λογικές διεργασίες κ.λπ.). Τέλος, οι εκπαιδευόμενοι διερευνούν ζητήματα όπως ο Προτασιακός Λογισμός και οι Πρωτοβάθμιες Γλώσσες, οι τρεις μεγάλες σχολές στη φιλοσοφία των μαθηματικών (Λογικισμός, Φορμαλισμός, Ενορατισμός), τα μαθηματικά αντικείμενα και οι αλήθειες τους ως δημιουργήματα της νόησης ή της φύσης, οι σχέσεις ανάμεσα στη μαθηματική, στη λογική και στη φυσική γλώσσα, ή ακόμα το θεώρημα του Gödel, η έννοια του αριθμού σε φιλοσόφους και μαθηματικούς όπως ο Frege κ.λπ.

5.3 Μαθηματικά και Εφαρμογές

Η τρίτη θεματική ενότητα συμπληρώνει τις δύο πρώτες, αλλά και προετοιμάζει τους εκπαιδευόμενους για τα θέματα και τις δραστηριότητες του workshop. Στόχος της η θεωρητική και μεθοδολογική προσέγγιση της διαδικασίας της εφαρμογής των μαθηματικών σε διάφορους τομείς της γνώσης και της τεχνολογίας, καθώς και των ζητημάτων που προκύπτουν από τις σχέσεις των μαθηματικών με τους παραπάνω τομείς ή και γενικότερα με τον άνθρωπο, την κοινωνία και τον πολιτισμό. Ανάμεσα στα θέματα που συζητούνται κατά τη διάρκεια του δεύτερου κύκλου των

Σελίδα 58 από 104



ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Εξειδικευμένων Προγραμμάτων για Αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης είναι οι εφαρμογές των μαθηματικών στις οικονομικές επιστήμες καθώς και στην επιστήμη της πληροφορικής.

5.4 Workshop: Θεωρητικές και Επιστημολογικές προσεγγίσεις των Μαθηματικών και των εφαρμογών τους & Εργαλεία Web 2.0

Το workshop, που ολοκληρώνει το πρόγραμμα, επιχειρεί μία θεωρητική ή/και επιστημολογική προσέγγιση των μαθηματικών εφαρμογών σε ένα επιστημονικό πεδίο ή των ζητημάτων που προκύπτουν από τις εφαρμογές αυτές, μέσα από μία πιο συστηματική παρουσίαση και μελέτη ενός συγκεκριμένου ζητήματος που συζητήθηκε κατά τη διάρκεια των προηγούμενων θεματικών ενοτήτων. Στόχος του workshop είναι οι εκπαιδευόμενοι να γνωρίσουν και να διερευνήσουν τις εφαρμογές των μαθηματικών σ' ένα πεδίο της επιστημονικής έρευνας (όπως των θετικών, οικονομικών επιστημών κ.λπ.), ή ακόμα και τα οφέλη-προβλήματα που εγείρουν οι χρήσεις των μαθηματικών στο συγκεκριμένο πεδίο, αλλά και γενικότερα στην κοινωνία και στον πολιτισμό, μέσα από την ιστορική, φιλοσοφική ή θεωρητική προσέγγιση του θέματος. Κύρια επιδίωξη του workshop του δεύτερου κύκλου είναι οι εκπαιδευόμενοι να γνωρίσουν και να εξασκηθούν μέσα από συγκεκριμένες δραστηριότητες, τόσο στα μαθηματικά μοντέλα γραμμών παραγωγής, όσο όμως και στα φιλοσοφικά ζητήματα που προκύπτουν από τις εφαρμογές των μαθηματικών σε τομείς της γνώσης και της ζωής.

Κατά τη διάρκεια του workshop, πραγματοποιούνται και τα μαθήματα «Εργαλεία Web 2.0». Σε αυτά οι συμμετέχοντες εξοικειώνονται με ποικίλα εργαλεία που διατίθενται ελεύθερα στο διαδίκτυο τα οποία, στη συνέχεια, χρησιμοποιούνται για τη διαδικασία εκπόνησης και παρουσίασης των εργασιών τους καθώς επίσης για την επικοινωνία της τάξης.

Σελίδα 59 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

5.8 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ-WORKSHOP

Τα μαθήματα έχουν σχεδιαστεί με άξονα την ενεργό συμμετοχή του εκπαιδευόμενου και τη συνεργασία μεταξύ των συμμετεχόντων. Ειδικότερα, οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να συμμετέχουν τουλάχιστον σε μία από τις συγκεκριμένες δραστηριότητες (όπως αναγνώσεις και αναλύσεις κειμένων, συγγραφή σύντομων κειμένων και παρουσίασή τους, δημιουργία ομάδων συνεργασίας και συζητήσεων, εξαγωγή συμπερασμάτων κ.λπ.), που ορίζονται και αξιολογούνται από τον εκάστοτε υπεύθυνο διδάσκοντα της θεματικής ενότητας. Οι δραστηριότητες αυτές επιτρέπουν στους εκπαιδευόμενους να ασκηθούν στις απαιτήσεις, τις μεθόδους και τις αρχές του Θεματικού Πεδίου της «Ιστορίας των Μαθηματικών», καθώς και να χρησιμοποιούν τις βασικές μαθηματικές ιδέες και πρακτικές σε διάφορους τομείς ενδιαφέροντος ή ακόμα να αξιολογούν τις εφαρμογές τους στη σύγχρονη κοινωνία και πολιτισμό. Ενδεικτικά, οι εκπαιδευόμενοι, μετά την παρακολούθηση του προγράμματος, είναι σε θέση:

- Να περιγράψουν ένα ζήτημα ή να απαντήσουν σε μία σειρά ερωτήσεων που τους θέτουν οι διδάσκοντες ή και οι υπόλοιποι εκπαιδευόμενοι.
- Να συνθέσουν ένα σύντομο κείμενο, όπου σχολιάζουν με κριτικό τρόπο ένα επιστημονικό άρθρο.
- Να αξιολογήσουν ένα απόσπασμα κειμένου ή ένα άρθρο που είτε τους δίνεται την ώρα του μαθήματος είτε αναλαμβάνουν να το προετοιμάσουν από πριν.
- Να εφαρμόσουν κάποιες από τις έννοιες, ιδέες, θεωρίες που διδάχτηκαν στο θεωρητικό μέρος στα δικά τους αντικείμενα γνώσης.

Σελίδα 60 από 104

- Να χρησιμοποιήσουν τα εργαλεία Web 2.0 για τις έρευνές τους και την επικοινωνία τους.

Ο εκπαιδευτής μπορεί, κατά την κρίση του και ανάλογα με τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα, να επιλέξει τον τρόπο διδασκαλίας, που ενδεικτικά περιλαμβάνει:

- Διαλέξεις ή παραδόσεις μαθημάτων με χρήση σημειώσεων του διδάσκοντα, αποσπασμάτων από βιβλία-άρθρα κ.λπ.
- Ανάλυση και επεξήγηση κειμένων, επίλυση ασκήσεων, εφαρμογές προβλημάτων κ.λπ.
- Χρήση οπτικοακουστικού υλικού (animation αναπαραστάσεις, προβολή σημειώσεων powerpoint, ηλεκτρονικών αρχείων, ιστοτόπων ερευνητικών κέντρων, βιβλιοθηκών κ.λπ.).
- Επιλογή και οργάνωση των διαφόρων δραστηριοτήτων στις οποίες συμμετέχουν οι εκπαιδευόμενοι και υποστήριξή τους (στην προετοιμασία σύντομων εργασιών, παρουσιάσεων κ.λπ.), καθώς και υπόδειξη της αναγκαίας βιβλιογραφίας.

Το workshop αποτελεί το τελευταίο μέρος του προγράμματος και ακολουθεί τη μεθοδολογία των μαθημάτων, δίνοντας την ευκαιρία στους εκπαιδευόμενους να συνδυάσουν όλες τις γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησαν κατά τη διάρκεια των διαφόρων θεματικών ενοτήτων. Ειδικότερα, οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν σε συγκεκριμένες δραστηριότητες, ώστε να προσεγγίσουν φιλοσοφικά, επιστημολογικά κ.λπ. παραδείγματα εφαρμογής των μαθηματικών ή των ζητημάτων που προκύπτουν από αυτές, σε κάποιον τομέα της τρέχουσας επιστημονικής έρευνας ή και γενικότερα στην κοινωνία και στον πολιτισμό. Γι' αυτό και πραγματοποιούνται μαθήματα ή διαλέξεις που παρουσιάζουν είτε τις εφαρμογές των μαθηματικών σε ένα επιστημονικό τομέα (των οικονομικών, θετικών επιστημών

Σελίδα 61 από 104

κ.λπ.) ο οποίος χρησιμοποιεί στις έρευνές του μαθηματικά μοντέλα, στατιστική ανάλυση, θεωρίες πιθανοτήτων κ.λπ., είτε τα αποτελέσματα των εφαρμογών των μαθηματικών σε τομείς της γνώσης, της τεχνολογίας και ευρύτερα της κοινωνίας και του πολιτισμού. Μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων, οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν σε μία ή περισσότερες δραστηριότητες που αφορούν την παρουσίαση, σύγκριση, αξιολόγηση κ.λπ. είτε των μαθηματικών εφαρμογών είτε των συνεπειών που προκύπτουν από τις εφαρμογές αυτές σε πεδία της γνώσης και της ζωής.

Ενδεικτικά, ορισμένες από τις δραστηριότητες που περιλαμβάνονται είναι:

- Παρουσίαση της ιστορικής διαμόρφωσης της διαδικασίας της εφαρμογής μαθηματικών θεωριών και μοντέλων στις βιο-ιατρικές, ή οικονομικές, ή θετικές, ή ανθρωπιστικές επιστήμες ή σε κάποιον τομέα της τεχνολογίας, και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των μαθηματικών εφαρμογών στην κοινωνία και στον πολιτισμό.
- Ανάλυση και περιγραφή της λειτουργίας μίας μηχανής Turing υπό μορφή ψευτοκώδικα. Ακολουθούν συζήτηση και ερωτήσεις από το διδάσκοντα και τους υπόλοιπους συμμετέχοντες.
- Ταυτοποίηση, αντιπαράθεση και σύγκριση διαφορετικών μαθηματικών θεωριών και μοντέλων που εφαρμόζονται σε κάποιον τομέα της γνώσης ή της τεχνολογίας.
- Περιγραφή των φιλοσοφικών και ηθικών ζητημάτων που προκύπτουν από τη μαθηματικοποίηση (ποσοτικοποίηση) του κόσμου και του ανθρώπου.

5.9 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Για την αξιολόγηση των εκπαιδευομένων, λαμβάνονται υπόψη η ενεργητική συμμετοχή στις διάφορες δραστηριότητες κατά τη διαδικασία των μαθημάτων, η εκπόνηση ατομικών/ομαδικών εργασιών, ή η επίδοση σε ένα σύντομο τεστ αξιολόγησης. Παράλληλα, για την απόκτηση του πιστοποιητικού επιμόρφωσης, είναι απαραίτητο να μην ξεπεραστεί το όριο απουσιών, το οποίο είναι το 10% του συνόλου των διδακτικών ωρών.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: 6. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Σελίδα 65 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



6 ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

6.1 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

6.1 ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΑΠΟ ΤΑ ΝΕΟΛΙΘΙΚΑ ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΧΡΟΝΙΑ - ΟΙ ΠΟΛΕΙΣ, Ο ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

6.2 Η ΝΕΟΤΕΡΗ, Η ΜΟΝΤΕΡΝΑ ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΜΟΝΤΕΡΝΑ ΠΟΛΗ-ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

6.3 ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

6.4 WORKSHOP: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΞΕΝΑΓΗΣΕΙΣ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ Web 2.0

6.2 ΣΚΟΠΟΣ

Το πρόγραμμα της Αρχαιολογίας αποσκοπεί, πρωτίστως, στην εξοικείωση των αποφοίτων Ανώτατης Εκπαίδευσης με τα ιστορικά και αρχαιολογικά μνημεία της Ελλάδας. Το πρόγραμμα μαθημάτων δίνει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο να κατανοεί τη βασική περιοδολόγηση, να αναγνωρίζει τις τεχνοτροπικές τάσεις κάθε εποχής, να μελετά την κοινωνικοπολιτική πραγματικότητα και τον τρόπο με τον οποίον αυτή επιδρά στη διαμόρφωση της τέχνης, να εμβαθύνει στη διαχρονική εξέλιξη των κοινωνιών, να εντάσσει συνθετικά τα μνημεία στον σύγχρονο οικιστικό ιστό.

Πιο συγκεκριμένα, το πρόγραμμα επιδιώκει:

Σελίδα 66 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



- Να εξοικειώσει τους εκπαιδευόμενους με το γνωστικό αντικείμενο της Αρχαιολογίας, τη μελέτη δηλαδή των υλικών καταλοίπων της ανθρώπινης δραστηριότητας διαχρονικά.
- Να αποκτήσουν οι συμμετέχοντες βασικές γνώσεις γύρω από τη γλυπτική, την κεραμική, την αρχιτεκτονική, τη μικροτεχνία και τη ζωγραφική κάθε περιόδου.
- Να κατανοήσουν τη συσχέτιση των εκφράσεων της τέχνης με την κοινωνικοπολιτική πραγματικότητα.
- Να φέρει τους συμμετέχοντες σε επαφή με την ιστορική εξέλιξη της δράσης του ανθρώπου από τη νεολιθική εποχή έως και την ύστερη μεταβυζαντινή περίοδο.
- Να εισαγάγει τους συμμετέχοντες στις επιστημονικές μεθόδους που χρησιμοποιούν οι αρχαιολόγοι, μέσω της μελέτης συγκεκριμένων παραδειγμάτων, με σκοπό την ακριβέστερη προσέγγιση και ερμηνεία του παρελθόντος.
- Να καλλιεργήσει και να αναπτύξει την κριτική σκέψη και αντίληψη των συμμετεχόντων, με βασικό άξονα το «διάλογο» με τα μνημεία της Αθήνας.
- Να εξοικειώσει τους συμμετέχοντες με τις λειτουργίες των εργαλείων Web 2.0.

6.3 ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι εκπαιδευόμενοι που συμμετέχουν ενεργά στις διάφορες δραστηριότητες των μαθημάτων, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, είναι σε θέση:

Σελίδα 67 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Να αναγνωρίζουν, να ταξινομούν και να εντάσσουν το υλικό που κάθε φορά παρατηρούν στο σωστό ιστορικό πλαίσιο.
- Να προβληματίζονται γύρω από νέες θεματικές και προκλήσεις στο χώρο της Αρχαιολογίας, όπως οι τρόποι διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Να αξιολογούν, να συγκρίνουν και να εντοπίζουν τις διαφορές στις τεχνολογίες που χαρακτηρίζουν κάθε χρονική περίοδο.
- Να εντοπίζουν τους φορείς προστασίας και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ελλάδα. Να αξιολογούν τις πολιτικές διαχείρισης και το πλαίσιο λειτουργίας των φορέων αυτών.
- Να χρησιμοποιούν εργαλεία Web 2.0 τόσο κατά την εκπόνηση των εργασιών τους, όσο και για τη μεταξύ τους επικοινωνία.

6.4 ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε απόφοιτους Ανώτατης Εκπαίδευσης οι οποίοι έχουν ειδικό ενδιαφέρον για την αρχαιολογία. Το πρόγραμμα είναι έτσι σχεδιασμένο, ώστε να μπορούν να το παρακολουθήσουν άνθρωποι με διαφορετικό βαθμό εξοικείωσης με την αρχαιολογία.

6.5 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Κατά τον δεύτερο κύκλο των Εξειδικευμένων Προγραμμάτων για Αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης (Απρίλιος-Ιούλιος 2013), στο θεματικό πεδίο της Αρχαιολογίας πραγματοποιείται ένα τμήμα συνολικής διάρκειας 75 ωρών, με δύο τετράωρα μαθήματα ανά εβδομάδα. Οι ώρες ανά θεματική ενότητα κατανέμονται ως εξής:

Σελίδα 68 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

6.1 Οι άνθρωποι και η οργάνωση της ζωής από τα νεολιθικά έως και τα βυζαντινά χρόνια - οι πόλεις, ο κοσμοπολιτισμός και οι απαρχές της παγκοσμιοποίησης: 32 ώρες

6.2 Η νεότερη, η μοντέρνα και η μεταμοντέρνα πόλη-Ιστορία της τέχνης από την Αναγέννηση έως και τη σύγχρονη εποχή : 12 ώρες

6.3 Ζητήματα διαχείρισης πολιτιστικής κληρονομιάς : 12 ώρες

6.4 Workshops: Αρχαιολογικές ξεναγήσεις & εργαλεία Web 2.0: 19 ώρες

Η κατανομή των ωρών, καθώς και η σειρά των θεματικών ενοτήτων, είναι ενδεικτική. Με γνώμονα την εύρυθμη ολοκλήρωση του προγράμματος, μπορεί να τροποποιηθεί ο αριθμός των ωρών των ενοτήτων με μεταφορά ωρών από τη μία ενότητα στην άλλη. Ενδέχεται, επίσης, μία θεματική ενότητα να προηγηθεί μίας άλλης, αν αυτό δεν διαταράσσει τη γνωστική αλληλουχία του προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση, ο συνολικός αριθμός ωρών του θεματικού πεδίου παραμένει 75 ώρες.

6.6 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Η διδασκαλία των μαθημάτων και του workshop γίνεται από:

- Καθηγητές Πανεπιστημίων (Μέλη ΔΕΠ).
- Διακεκριμένους επιστήμονες και ανθρώπους από το χώρο του πολιτισμού.
- Κατόχους διδακτορικού τίτλου.

Ο συντονισμός των μαθημάτων και του workshop γίνεται από τους οργανωτικούς υπεύθυνους. Ειδικότερα, οι οργανωτικοί υπεύθυνοι:

Σελίδα 69 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



- Βρίσκονται σε συνεργασία με τους διδάσκοντες για την προετοιμασία των μαθημάτων-workshop, του εκπαιδευτικού υλικού, των διαφόρων δραστηριοτήτων, καθώς επίσης για την παροχή υλικοτεχνικής βοήθειας.
- Επικοινωνούν σε τακτά χρονικά διαστήματα με τους εκπαιδευόμενους, προκειμένου να τους υποστηρίξουν στις διάφορες δραστηριότητές τους και να τους βοηθήσουν στα ζητήματα που τους απασχολούν.

6.7 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το πρόγραμμα χωρίζεται σε πέντε θεματικές ενότητες.

6.1 Οι άνθρωποι και η οργάνωση της ζωής από τα νεολιθικά έως και τα βυζαντινά χρόνια-οι πόλεις, ο κοσμοπολιτισμός και οι απαρχές της παγκοσμιοποίησης

Η πρώτη θεματική ενότητα στοχεύει στην απόκτηση βασικών γνώσεων και στη μελέτη της εξέλιξης των ανθρώπινων κοινωνιών από τα νεολιθικά-προϊστορικά έως και τα ύστερα βυζαντινά χρόνια. Έμφαση δίνεται στα προϊστορικά, κλασικά και βυζαντινά μνημεία του ελλαδικού χώρου και ειδικότερα της Αθήνας, με στόχο τη γνωριμία των συμμετεχόντων με τη τοπογραφία της πόλης. Η απόκτηση ενός στοιχειώδους γνωστικού υποβάθρου είναι αναγκαία, προκειμένου να μπορέσουν οι συμμετέχοντες να αναγνωρίζουν την ιστορική περίοδο στην οποία τοποθετούνται επιμέρους κινητά και ακίνητα μνημεία, τις διαφορές τεχνοτροπίας, τα κύρια χαρακτηριστικά τους, αλλά και να κατανοήσουν τα στάδια της πολιτισμικής εξέλιξης του ανθρώπου, τις ιδιαιτερότητες του πολιτικού, κοινωνικού και θρησκευτικού βίου. Η χρονική ένταξη των μνημείων και η κατανόηση της τεχνοτροπίας που

Σελίδα 70 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ακολουθείται διαχρονικά αποτελεί και το αντικείμενο εκπαίδευσης των εργαστηρίων/ workshop.

6.2 Η νεότερη, η μοντέρνα και η μεταμοντέρνα πόλη-Ιστορία της τέχνης από την Αναγέννηση έως και τη σύγχρονη εποχή

Η δεύτερη θεματική ενότητα αποσκοπεί στην παρακολούθηση της εξέλιξης της τέχνης από την Αναγέννηση έως και τη σύγχρονη εποχή. Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν να αναγνωρίζουν τις τάσεις και τις τεχνικές εικαστικών ρευμάτων που αποτελούν σταθμό στην ιστορία της τέχνης, όπως το κίνημα του Μανιερισμού, το Μπαρόκ και ο νεοκλασικισμός, τα κινήματα του 19ου και 20ού αιώνα: Ρεαλισμός, Ιμπρεσιονισμός, Αρτ Νουβό, Εξπρεσιονισμός. Οι συμμετέχοντες έρχονται, επίσης, σε επαφή με το έργο σημαντικών Ελλήνων καλλιτεχνών του 19ου και 20ού αιώνα, ενώ, παράλληλα, εξετάζουν τον τρόπο και τη δυναμική επίδραση ποικίλων εικαστικών ρευμάτων σε αυτό. Οι εκπαιδευόμενοι αποκτούν, παράλληλα, και μία πρώτη επαφή με το έργο σύγχρονων Ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών.

6.3 Ζητήματα διαχείρισης πολιτιστικής κληρονομιάς

Η τρίτη θεματική ενότητα αποσκοπεί στο να δώσει το έναυσμα στους συμμετέχοντες να προσεγγίσουν την έννοια της βιώσιμης-ισόρροπης ανάπτυξης και να προβληματιστούν γύρω από το ζήτημα της διαχείρισης, προστασίας και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι εκπαιδευόμενοι μελετούν τους ελληνικούς και διεθνείς φορείς προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και το πλαίσιο λειτουργίας τους. Παράλληλα, έρχονται σε μία πρώτη επαφή με την επιστήμη της Μουσειολογίας και της Μουσειογραφίας και μελετούν το καθεστώς ίδρυσης, εποπτείας και λειτουργίας των Μουσείων στην Ελλάδα.

Σελίδα 71 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

6.4 Workshops: Αρχαιολογικές ξεναγήσεις & εργαλεία Web 2.0

Στις προηγούμενες ενότητες το ζητούμενο είναι η εξοικείωση των συμμετεχόντων με βασικές γνώσεις που άπτονται του αντικειμένου της Αρχαιολογίας. Στο workshop, ο άξονας της μαθησιακής διαδικασίας είναι η εξάσκηση των συμμετεχόντων, η ανάπτυξη της κριτικής τους σκέψης, η πρακτική εφαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων που απέκτησαν οι συμμετέχοντες στις θεματικές ενότητες που προηγήθηκαν. Τα εργαστήρια περιλαμβάνουν επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία της Αθήνας. Οι συμμετέχοντες ορίζουν, σε συνεργασία με τους διδάσκοντες και το συντονιστή του προγράμματος, τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία που επιθυμούν να επισκεφθούν. Αναλαμβάνουν, στη συνέχεια, ομαδικές ή ατομικές εργασίες, τις οποίες παρουσιάζουν in situ, κατά την επίσκεψη, δηλαδή, στο μουσείο ή τον αρχαιολογικό χώρο. Η παρουσίαση, καθώς και το περιεχόμενο της ατομικής ή ομαδικής εργασίας, αξιολογούνται από το διδάσκοντα και τους υπόλοιπους συμμετέχοντες. Μετά την παρουσίαση κάθε εργασίας, ακολουθεί συζήτηση μεταξύ των διδασκόντων και των εκπαιδευομένων. Στόχος είναι η κατανόηση της συγκριτικής εξέλιξης της ανθρώπινης δραστηριότητας μέσα στο χρόνο, καθώς και ο εντοπισμός και σχολιασμός ζητημάτων διαχείρισης και ανάδειξης των χώρων και των μνημείων που επισκέπτονται οι ομάδες.

Οι συμμετέχοντες εξοικειώνονται, επίσης, κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων, με τα εργαλεία Web2.0 που διατίθενται ελεύθερα στο διαδίκτυο και τα οποία χρησιμοποιούν, στη συνέχεια, κατά τη διαδικασία εκπόνησης και παρουσίασης των εργασιών τους, καθώς και για την επικοινωνία της τάξης. Τα εργαλεία αυτά μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν και στην επαγγελματική τους δραστηριότητα (π.χ. pixon, wikispace).

Σελίδα 72 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

6.8 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – WORKSHOP

Το πρόγραμμα στηρίζεται στην αδιάλειπτη ενεργό συμμετοχή των εκπαιδευομένων, την παρουσίαση εργασιών, τη συνεργασία μεταξύ των συμμετεχόντων και τη συμμετοχή στις εκπαιδευτικές εξορμήσεις που προβλέπονται από το πρόγραμμα.

Στόχος της μαθησιακής διαδικασίας αποτελεί η ενθάρρυνση της συνεργασίας, της ομαδικής επικοινωνίας και του διαλόγου, η πρακτική εφαρμογή των γνώσεων που αποκτούν οι συμμετέχοντες στα προγράμματα κατά τη διάρκεια του κύκλου των μαθημάτων και η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης.

Η διδασκαλία των μαθημάτων βασίζεται σε ένα συνδυασμό αφενός, μεν, παροχής θεωρητικών γνώσεων, αφετέρου, δε, πρακτικής εφαρμογής αυτών των γνώσεων, μέσα από παρουσιάσεις εργασιών, διεξαγωγή συνεργασιών μεταξύ των διδασκομένων (ομαδικές εργασίες), εξέταση και μελέτη συγκεκριμένων παραδειγμάτων και περιπτώσεων, καθώς και σύντομες ασκήσεις.

Στο πλαίσιο του workshop οι εκπαιδευόμενοι παρουσιάζουν στους υπόλοιπους συμμετέχοντες την ατομική ή ομαδική εργασία που έχουν αναλάβει. Η εργασία παρουσιάζεται κατά τη διάρκεια της επίσκεψης στον αντίστοιχο αρχαιολογικό χώρο ή μουσείο. Με αυτόν τον τρόπο, οι εκπαιδευόμενοι εξοικειώνονται με το χώρο και βλέπουν από κοντά το μνημείο ή το έργο που αποτελεί το θέμα της εργασίας τους. Μετά την ολοκλήρωση της ξενάγησης από τους συμμετέχοντες ακολουθεί συζήτηση μεταξύ της ομάδας και του διδάσκοντα για τις ιδιαιτερότητες του χώρου, τα μνημεία, αλλά και τυχόν προβλήματα ανάδειξης και διαχείρισης.

6.9 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Για την αξιολόγηση των εκπαιδευομένων, λαμβάνονται υπόψη η ενεργός συμμετοχή στις διάφορες δραστηριότητες κατά τη διαδικασία των μαθημάτων, η εκπόνηση ατομικών/ομαδικών εργασιών, ή η επίδοση σε ένα σύντομο τεστ αξιολόγησης. Παράλληλα, για την απόκτηση του πιστοποιητικού επιμόρφωσης, είναι απαραίτητο να μην ξεπεραστεί το όριο απουσιών, το οποίο είναι το 10% του συνόλου των διδακτικών ωρών.

ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: 7. ΙΣΤΟΡΙΑ

Σελίδα 75 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



7 ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: ΙΣΤΟΡΙΑ

7.1 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

7.1 Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ

7.2 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ – ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΡΩΜΑΪΚΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ

7.3 ΘΕΟΚΡΑΤΙΑ: ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΙΣΛΑΜ

7.4 Η ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

7.5 WORKSHOP: ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ Web 2.0

7.2 ΣΚΟΠΟΣ

Το πρόγραμμα επιδιώκει να εξοικειώσει τους συμμετέχοντες με ένα ευρύ φάσμα ιστορικών, πολιτικών, κοινωνικών, οικονομικών και πολιτισμικών φαινομένων από την αρχαιότητα μέχρι και τη νεότερη εποχή. Σε κάθε ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να συμμετέχουν ενεργητικά, μέσα από συγκεκριμένες ασκήσεις, ειδικά σχεδιασμένες για να τους ενθαρρύνουν να διατυπώσουν τις απόψεις τους και να ερμηνεύσουν ποικίλα ιστορικά φαινόμενα.

Πιο συγκεκριμένα, το πρόγραμμα επιδιώκει:

- Να εξοικειώσει τους συμμετέχοντες με ιστορικά ζητήματα από την αρχαία ιστορία, τη μεσαιωνική και τη νεότερη, με ειδική έμφαση στην ιστορία του ελληνικού κράτους, καθώς και την ιστορία του ισλαμικού κόσμου.

Σελίδα 76 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Να φέρει τους συμμετέχοντες σε επαφή με βασικά θεωρητικά ιστορικά μοντέλα, αλλά και με τη διαδικασία της κριτικής ανάγνωσης της βιβλιογραφίας και της προσέγγισης των πηγών.
- Να εξοικειώσει τους συμμετέχοντες με τις λειτουργίες των εργαλείων Web 2.0.

7.3 ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι εκπαιδευόμενοι που συμμετέχουν ενεργά στις διάφορες δραστηριότητες των μαθημάτων, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, είναι σε θέση:

- Να συγκρίνουν βασικές έννοιες και ιστορικά φαινόμενα από διαφορετικές περιόδους της ιστορίας και να επισημαίνουν διαφορές, αλλά και ομοιότητες.
- Να είναι σε θέση να αξιολογήσουν και να ταξινομήσουν τα στοιχεία που προσφέρει ένα ιστορικό τεκμήριο.
- Να αναγνωρίζουν τα θεωρητικά σχήματα τα οποία οι ιστορικοί από διαφορετικές σχολές προτείνουν, και να στέκονται κριτικά απέναντι σε αυτά.
- Να χρησιμοποιούν εργαλεία Web 2.0 τόσο κατά την εκπόνηση των εργασιών τους, όσο και για την επικοινωνία τους.

7.4 ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε απόφοιτους Ανώτατης Εκπαίδευσης οι οποίοι έχουν ειδικό ενδιαφέρον για την ιστορία. Το πρόγραμμα είναι έτσι σχεδιασμένο, ώστε να μπορούν να το παρακολουθήσουν άνθρωποι με διαφορετικό βαθμό εξοικείωσης με την ιστορία.

Σελίδα 77 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

7.5 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Κατά τον δεύτερο κύκλο των Εξειδικευμένων Προγραμμάτων για Αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης (Απρίλιος-Ιούλιος 2013), στο θεματικό πεδίο της Ιστορίας πραγματοποιείται ένα τμήμα συνολικής διάρκειας 75 ωρών, με δύο τρίωρα μαθήματα ανά εβδομάδα. Οι ώρες ανά θεματική ενότητα κατανέμονται ως εξής:

7.1 Η Πολιτική και η Οικονομία στο εργαστήρι του ιστορικού: 12 ώρες

7.2 Εισαγωγή στην ιστορία του αρχαίου κόσμου – Οργάνωση και διοίκηση της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας: 15 ώρες

7.3 Θεοκρατία: Χριστιανισμός και Ισλάμ: 12 ώρες

7.4 Η πορεία προς τη σύγχρονη δημοκρατία: 12 ώρες

7.5 Workshop: Ιστορικές πηγές στο διαδίκτυο & εργαλεία Web 2.0: 24 ώρες

Η κατανομή των ωρών, καθώς και η σειρά των θεματικών ενοτήτων, είναι ενδεικτική. Με γνώμονα την εύρυθμη ολοκλήρωση του προγράμματος, μπορεί να τροποποιηθεί ο αριθμός των ωρών των ενοτήτων με μεταφορά ωρών από τη μία ενότητα στην άλλη. Ενδέχεται, επίσης, μία θεματική ενότητα να προηγηθεί μίας άλλης, αν αυτό δεν διαταράσσει τη γνωστική αλληλουχία του προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση, ο συνολικός αριθμός ωρών του θεματικού πεδίου παραμένει 75 ώρες.

7.6 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

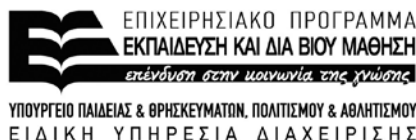
Η διδασκαλία των μαθημάτων και του workshop γίνεται από:

- Καθηγητές Πανεπιστημίων (Μέλη ΔΕΠ).
- Διακεκριμένους επιστήμονες και ανθρώπους από το χώρο του πολιτισμού.

Σελίδα 78 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



- Κατόχους διδακτορικού τίτλου.

Ο συντονισμός των μαθημάτων και του workshop γίνεται από τους οργανωτικούς υπεύθυνους. Ειδικότερα, οι οργανωτικοί υπεύθυνοι:

- Βρίσκονται σε συνεργασία με τους διδάσκοντες για την προετοιμασία των μαθημάτων-workshop, του εκπαιδευτικού υλικού, των διαφόρων δραστηριοτήτων, καθώς επίσης για την παροχή υλικοτεχνικής βοήθειας.
- Επικοινωνούν σε τακτά χρονικά διαστήματα με τους εκπαιδευόμενους, προκειμένου να τους υποστηρίξουν στις διάφορες δραστηριότητές τους και να τους βοηθήσουν στα ζητήματα που τους απασχολούν.

7.7 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το πρόγραμμα χωρίζεται σε πέντε θεματικές ενότητες.

7.1 Η Πολιτική και η Οικονομία στο εργαστήρι του ιστορικού

Η πρώτη θεματική ενότητα πραγματεύεται βασικά ζητήματα της ιστορικής θεωρίας, με ιδιαίτερη έμφαση στις έννοιες της Πολιτικής και της Οικονομίας. Παράλληλα, στο πλαίσιο της πρώτης θεματικής ενότητας, αναλύονται ηθικά ζητήματα που εγείρονται από τη σχέση επιστημονικής ιστορίας και κοινωνίας σήμερα. Στόχος αυτών των πρώτων μαθημάτων είναι η ενίσχυση του διαλόγου μέσα στην τάξη, καθώς οι εκπαιδευόμενοι ενθαρρύνονται να υποβάλλουν ερωτήσεις και σχόλια.

7.2 Εισαγωγή στην ιστορία του αρχαίου κόσμου – Οργάνωση και διοίκηση της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας

Οι συμμετέχοντες εξοικειώνονται με βασικά γεγονότα και φαινόμενα της αρχαίας και ρωμαϊκής ιστορίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σύγκριση αντίστοιχων κοινωνικών και πολιτικών φαινομένων που αναδεικνύουν ομοιότητες, αλλά και διαφορές ανάμεσα στις δύο περιόδους.

7.3 Θεοκρατία: Χριστιανισμός και Ισλάμ

Οι συμμετέχοντες εξοικειώνονται με βασικά γεγονότα και φαινόμενα από την ιστορία της βυζαντινής αυτοκρατορίας, καθώς επίσης με τις κοινωνικές εξελίξεις της μεταβυζαντινής περιόδου και του Ισλάμ. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σύγκριση αντίστοιχων κοινωνικών και πολιτικών φαινομένων που αναδεικνύουν ομοιότητες, αλλά και διαφορές ανάμεσα στον χριστιανικό κόσμο και στον κόσμο του Ισλάμ. Τα ιστορικά παραδείγματα υπό εξέταση ποικίλλουν, από τη βυζαντινή περίοδο μέχρι και τα χρόνια της οθωμανικής κυριαρχίας.

7.4 Η πορεία προς τη σύγχρονη δημοκρατία

Η τέταρτη θεματική ενότητα αφορά τις ιστορικές εξελίξεις που οδηγούν στη δημιουργία των σύγχρονων κρατών. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στη σύγκριση αντίστοιχων κοινωνικών και πολιτικών φαινομένων που αναδεικνύουν ομοιότητες, αλλά και διαφορές ανάμεσα στις υπό εξέταση περιόδους, όπως ο μεσαίωνας, η μεταρρύθμιση, ο διαφωτισμός, αλλά και ο 19^{ος} αιώνας, με ιδιαίτερη έμφαση στην περίπτωση του ελληνικού κράτους.

Σελίδα 80 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



7.5 Workshop: Ιστορικές πηγές στο διαδίκτυο & Εργαλεία Web 2.0

Η τελευταία θεματική ενότητα δίνει τη δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να γνωρίσουν τα επιστημονικά προγράμματα ψηφιοποίησης τεκμηρίων της νεότερης ελληνικής ιστορίας. Κάθε εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα να έρθει σε επαφή με διάφορες πηγές, να μάθει στην πράξη πώς μπορεί να προσεγγίσει διαφορετικά ιστορικά τεκμήρια και να εφαρμόσει άμεσα τις γνώσεις αυτές.

Επιπλέον, οι συμμετέχοντες εξοικειώνονται με ποικίλα εργαλεία Web 2.0 που διατίθενται ελεύθερα στο διαδίκτυο τα οποία στη συνέχεια μπορούν να χρησιμοποιήσουν κατά τη διαδικασία εκπόνησης και παρουσίασης των εργασιών τους, καθώς και για την επικοινωνία της τάξης.

7.8 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - WORKSHOP

Το πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί με άξονα την ενεργό συμμετοχή του εκπαιδευόμενου. Οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να αναλάβουν συγκεκριμένες ασκήσεις που τους επιτρέπουν να διατυπώνουν τις απόψεις τους και να ερμηνεύουν ποικίλα ιστορικά φαινόμενα. Ως κύρια δραστηριότητα προτείνεται η κατασκευή χρονολογικών πινάκων, ωστόσο μπορούν να υπάρξουν πολλές άλλες δραστηριότητες, ανάλογα με την ειδική κατεύθυνση που θέτει ο διδάσκων, όπως - αναφέρουμε ενδεικτικά- η μελέτη μιας σύντομης επιγραφής, η προβολή εικόνων με αντικείμενα τέχνης και ο συσχετισμός τους με τις κοινωνικές συνθήκες της υπό εξέταση περιόδου, η ανάγνωση μέσα στην τάξη μιας μεταφρασμένης πηγής κ.λπ.

Κύρια υποχρέωση των συμμετεχόντων είναι η παρουσίαση ενός ιστορικού τεκμηρίου στο πλαίσιο του workshop «Ιστορικές Πηγές στο Διαδίκτυο». Η επιλογή του ιστορικού τεκμηρίου γίνεται σε συνεννόηση με το διδάσκοντα καθηγητή.

Οι απαιτήσεις των παρουσιάσεων διαμορφώνονται ανάλογα με το επίπεδο του συμμετέχοντα. Στη συζήτηση που ακολουθεί, οι υπόλοιποι εκπαιδευόμενοι καλούνται να κάνουν ερωτήσεις ή να διατυπώσουν τις δικές τους απόψεις. Ο διδάσκων συντονίζει τη συζήτηση, κάνει προτάσεις για τη βελτίωση της παρουσίασης και στο τέλος ανακεφαλαιώνει τα θέματα που παρουσιάστηκαν, δίνοντας, αν χρειαστεί, και περισσότερες πληροφορίες, ώστε αυτά να γίνουν πιο κατανοητά. Κάθε εκπαιδευόμενος που ολοκλήρωσε την παρουσίασή του οφείλει να καταθέσει μία περίληψη της παρουσίασής του, όχι παραπάνω από 1000 λέξεις, στην οποία λαμβάνει υπόψη και τα σχόλια που γίνονται κατά τη διάρκεια της παρουσίασης.

7.9 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Για την αξιολόγηση των εκπαιδευομένων, λαμβάνονται υπόψη η ενεργός συμμετοχή στις διάφορες δραστηριότητες κατά τη διαδικασία των μαθημάτων, η εκπόνηση ατομικών/ομαδικών εργασιών ή η επίδοση σε ένα σύντομο τεστ αξιολόγησης. Παράλληλα, για την απόκτηση του πιστοποιητικού επιμόρφωσης, είναι απαραίτητο να μην ξεπεραστεί το όριο απουσιών, το οποίο είναι το 10% του συνόλου των διδακτικών ωρών.

Σελίδα 82 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: 8. ΤΕΧΝΗ

Σελίδα 83 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



8 ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: ΤΕΧΝΗ

8.1 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- 8.1 ΤΟ ΤΡΑΓΙΚΟ ΚΑΙ Η "ΤΡΑΓΩΔΙΑ". ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ
- 8.2 ΧΟΡΟΣ: ΕΡΜΗΝΕΙΑ - ΧΩΡΟΣ – ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ
- 8.3 Η ΕΒΔΟΜΗ ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΠΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ
- 8.4 ΟΜΟΡΦΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΡΜΟΝΙΑ
- 8.5 WORKSHOP: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΤΕΧΝΗΣ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ WEB 2.0

8.2 ΣΚΟΠΟΣ

Το Εξειδικευμένο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης στο Θεματικό Πεδίο της Τέχνης προσβλέπει στη διεύρυνση και εμβάθυνση των γνώσεων των αποφοίτων Ανώτατης Εκπαίδευσης σε τέσσερις βασικούς τομείς της καλλιτεχνικής δραστηριότητας στην Ελλάδα: θέατρο, χορός, κινηματογράφος, μουσική. Καθεμία από τις παραπάνω θεματικές εξετάζεται σε διαφορετικό χρονικό εύρος, όπως διευκρινίζεται παρακάτω.

Ειδικότερα, το πρόγραμμα επιδιώκει:

- Να αναδείξει τα αισθητικά και ιδεολογικά ρεύματα που διαμόρφωσαν την καλλιτεχνική παραγωγή στην Ελλάδα.
- Να συμβάλει στην προβολή των καλλιτεχνικές πρακτικών στις διαφορετικές περιόδους της Ελληνικής Ιστορίας.

Σελίδα 84 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Να ενισχύσει την ικανότητα των εκπαιδευομένων να αντιλαμβάνονται τις αλληλεπικαλύψεις μεταξύ των διαφορετικών τομέων της καλλιτεχνικής δημιουργίας.
- Να προωθήσει την κριτική σκέψη των εκπαιδευομένων απέναντι στα σύγχρονα πολιτισμικά ιδεώδη, αλλά και την κατανόηση των παρελθουσών πολιτισμικών καταβολών τους.
- Να εξοικειώσει τους εκπαιδευόμενους με τις βασικές λειτουργίες των εργαλείων Web 2.0.

8.3 ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι εκπαιδευόμενοι που συμμετέχουν ενεργά στις διάφορες δραστηριότητες των μαθημάτων, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, είναι σε θέση:

- Να διακρίνουν βασικές περιόδους, καθώς και τα κυριότερα είδη-σχολές της ελληνικής καλλιτεχνικής δημιουργίας στο θέατρο, το χορό, τον κινηματογράφο, τη μουσική.
- Να ταξινομούν τα παραπάνω είδη ως προς τις ιδεολογικές και αισθητικές αφετηρίες τους.
- Να συγκρίνουν τα εγχώρια καλλιτεχνικά ρεύματα με τα σύγχρονά τους διεθνή.
- Να αναπτύσσουν επιχειρηματολογία αναφορικά με την καλλιτεχνική δραστηριότητα στην Ελλάδα.
- Να οργανώνονται σε ομάδες εργασίας υπό την επίβλεψη των διδασκόντων, εντός των οποίων συζητούνται και, τελικά,

παρουσιάζουν τη θέση τους για επίκαιρα ή παρελθόντα καλλιτεχνικά γεγονότα.

- Να εντοπίζουν οι ίδιοι σημεία ή συμβάντα καλλιτεχνικού ενδιαφέροντος (μέσω της βιβλιογραφίας που τους δίνεται, της αναζήτησης στο διαδίκτυο ή σε άρθρα από τον τύπο) και να τα φέρουν προς συζήτηση στην τάξη.
- Να μετέρχονται βασικών διαδικτυακών εργαλείων Web 2.0 για να οργανώνουν τόσο το εκπαιδευτικό τους υλικό και το υλικό των παρουσιάσεων / εργασιών τους, όσο και για να διευκολύνονται στην επικοινωνία τους με την υπόλοιπη ομάδα.

8.4 ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης. Οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα έχουν τη δυνατότητα να εμβαθύνουν σε θεματικές (όπως αυτές περιγράφονται παρακάτω) σχετικές με τα ειδικά ενδιαφέροντά του στην Τέχνη του θεάτρου, του χορού, της μουσικής, του κινηματογράφου. Επίσης, οι εκπαιδευόμενοι έρχονται σε επαφή με τις έννοιες και τα αισθητικά ρεύματα που περιγράφουν τους παραπάνω τομείς και αναφέρονται σε αυτούς, προσεγγίζοντάς τους με τη βοήθεια καλλιτεχνών και ανθρώπων του πολιτισμού.

8.5 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Κατά τον δεύτερο κύκλο των Εξειδικευμένων Προγραμμάτων για Αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης (Απρίλιος-Ιούλιος 2013), στο θεματικό πεδίο της Τέχνης πραγματοποιείται ένα τμήμα συνολικής διάρκειας 75 ωρών, με δύο τριώρα μαθήματα ανά εβδομάδα. Οι ώρες ανά θεματική ενότητα κατανέμονται ως εξής:

Σελίδα 86 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

8.1 Το τραγικό και η "τραγωδία". Ιδεολογία και αισθητική στο θέατρο: 12 ώρες

8.2 Χορός: ερμηνεία - χώρος - αισθητική: 12 ώρες

8.3 Η εβδομή τέχνη στην Ελλάδα από τις απαρχές της μέχρι σήμερα: 15 ώρες

8.4 Ομορφιά και μουσική αρμονία: 12 ώρες

8.5 Workshop: Εργαστήριο Τέχνης & εργαλεία Web 2.0: 24 ώρες

Η κατανομή των ωρών, καθώς και η σειρά των θεματικών ενοτήτων, είναι ενδεικτική. Με γνώμονα την εύρυθμη ολοκλήρωση του προγράμματος, μπορεί να τροποποιηθεί ο αριθμός των ωρών των ενοτήτων με μεταφορά ωρών από τη μία ενότητα στην άλλη. Ενδέχεται, επίσης, μία θεματική ενότητα να προηγηθεί μίας άλλης, αν αυτό δεν διαταράσσει τη γνωστική αλληλουχία του προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση, ο συνολικός αριθμός ωρών του θεματικού πεδίου παραμένει 75 ώρες.

8.6 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

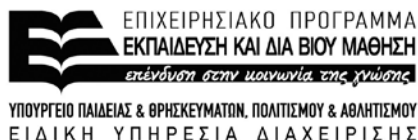
Η διδασκαλία των μαθημάτων και των workshops πραγματοποιούνται από:

- Καθηγητές πανεπιστημίου (μέλη ΔΕΠ).
- Διακεκριμένους επιστήμονες και ανθρώπους από το χώρο του πολιτισμού.
- Κατόχους διδακτορικού τίτλου.

Ο συντονισμός των μαθημάτων και του workshop γίνεται από τους οργανωτικούς υπεύθυνους. Ειδικότερα, οι οργανωτικοί υπεύθυνοι:

- Βρίσκονται σε συνεργασία με τους διδάσκοντες για την προετοιμασία των μαθημάτων- workshop, του εκπαιδευτικού υλικού, των διαφόρων δραστηριοτήτων.

Σελίδα 87 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Επικοινωνούν σε τακτά χρονικά διαστήματα με τους εκπαιδευόμενους, προκειμένου να τους υποστηρίξουν στις διάφορες δραστηριότητές τους και να τους βοηθήσουν στα ζητήματα που τους απασχολούν.

8.7 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το εξειδικευμένο πρόγραμμα στην "Τέχνη" περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

8.1 Το τραγικό και η "τραγωδία". Ιδεολογία και αισθητική στο θέατρο.

Η ενότητα αυτή διαρθρώνεται σε δύο επιμέρους ενότητες: 1) " Το τραγικό και η Τραγωδία" 2) Ιδεολογία και αισθητική στο Θέατρο. Η πρώτη υπό-ενότητα περιλαμβάνει τη θεατρολογική ερμηνεία των έργων της αρχαιότητας, τον εντοπισμό των απαρχών της δραματικής τέχνης ως φόρμας, ερμηνείας, εκφραστικών, αλλά και σκηνικών μέσων. Διερευνάται, μέσα από έργα της αρχαίας ελληνικής και ρωμαϊκής δραματουργίας, αλλά και από αντίστοιχες ιστοριογραφικές αναφορές της περιόδου, η σχέση της θεατρικής δημιουργίας με το ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο της εποχής της. Η δεύτερη υπο-ενότητα εμβαθύνει στα ιδεολογικά και αισθητικά ρεύματα που επηρέασαν το θέατρο στην ελληνική και ευρωπαϊκή επικράτεια από τον 16ο αιώνα μέχρι σήμερα. Θέατρο και θεατρικός χώρος, ψυχολογία και κοινωνιολογία του θεατρικού κοινού αποτελούν άξονες οι οποίοι εξετάζονται στη διαχρονία τους. Γαλλικό και Αγγλικό θέατρο (Μολιέρος και Shakespeare), Ιταλικό θέατρο (Comedia dell' Arte) μελετώνται ως καταλύτες στη διαμόρφωση του σύγχρονου θεάτρου σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το θέατρο της Κρήτης και των Επτανήσων, οι φαναριώτικες σάτιρες, το ελληνικό θέατρο του 18ου και του 19ου αιώνα (σάτιρα και κωμωδία

Σελίδα 88 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ηθών, το αστικο-οικογενειακό δράμα) αποτελούν τους σταθμούς για τη μελέτη των ελληνικών θεατρικών δρώμενων. Η ενότητα ολοκληρώνεται με την αναφορά σε επιλεγμένα ρεύματα του σύγχρονου ελληνικού και παγκόσμιου θεάτρου. Εκπαιδευτικός στόχος της ενότητας είναι η εξοικείωση των εκπαιδευομένων με βασικές έννοιες, δραματουργικές τεχνικές και η καλλιέργεια της δυνατότητάς τους να διακρίνουν και να κατατάσσουν έργα σε ιδεολογικά και αισθητικά ρεύματα. Η διαδικασία του μαθήματος, συμπληρωματικά προς τις εισηγήσεις των διδασκόντων, περιλαμβάνει προβολές φωτογραφικού υλικού και αποσπασμάτων από παραστάσεις και ανάγνωση ιστοριογραφικών πηγών πάνω στα οποία πραγματοποιείται συζήτηση κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

8.2 Χορός: ερμηνεία - χώρος - αισθητική

Μια αναδρομή σε αισθητικά και ιδεολογικά ρεύματα που επηρέασαν το χορό ως κινησιολογία και χορογραφία από τις αρχές του 20ού αιώνα μέχρι σήμερα.

Στην ενότητα αυτή, οι εκπαιδευόμενοι έχουν την δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με την τέχνη του Χορού ως απόρροια διαφοροποιημένων αισθητικών και θεωρητικών καταβολών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον σύγχρονο χορό ως ρήξη με την παράδοση του κλασικού μπαλέτου, ως μεταβολή στην κινησιολογία και τη χρήση του χώρου, ως συγκερασμός παραδοσιακών χορών, τέχνης των ελληνικών κλασικών χρόνων αλλά και "κοινωνικών" χορών. Εκπαιδευτικός στόχος για αυτήν την ενότητα είναι η διεύρυνση της αντίληψης των εκπαιδευομένων για την τέχνη του χορού, όχι μόνο ως θέαμα, αλλά ως κοινωνική αναφορά. Η διαδικασία του μαθήματος είναι βασισμένη στις εισηγήσεις και την προβολή οπτικο-ακουστικού υλικού από παραστάσεις χορού.

Σελίδα 89 από 104

8.3 Η έβδομη τέχνη στην Ελλάδα από τις απαρχές της μέχρι σήμερα.

Ιδεολογικά και αισθητικά ρεύματα στον ελληνικό κινηματογράφο. Οι ευρωπαϊκές του αναφορές.

Η συγκεκριμένη ενότητα επιχειρεί να σταθεί σε σημεία και περιόδους που καθόρισαν τη φυσιογνωμία του ελληνικού κινηματογράφου από την αρχή του μέχρι σήμερα. Με ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα όπως η προβολή ως λαϊκή διασκέδαση και παράγοντας κοινωνικοποίησης, οι απαρχές του κινηματογράφου στον βαλκανικό χώρο (αδελφοί Μανάκια), ο ελληνικός κινηματογράφος πριν από τον Β' Παγκόσμιο, οι ευρωπαϊκές επιρροές κ.ά. Βασικός στόχος που επιδιώκεται είναι οι εκπαιδευόμενοι να μπορούν να διακρίνουν τις βασικές περιόδους κινηματογραφικής παραγωγής στην Ελλάδα και τα χαρακτηριστικά της καθεμίας. Ακόμη, να εξοικειωθούν με κινηματογραφικές τεχνικές και σκηνοθετικές προσεγγίσεις και να τις αναγνωρίζουν στις ταινίες που παρακολουθούν ως θεατές και να συσχετίζουν στυλ και είδη ταινιών με κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες σε ελληνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Κατά τη διάρκεια αυτής της ενότητας, προβάλλονται αποσπάσματα ταινιών.

8.4 Ομορφιά και μουσική αρμονία.

Η ελληνική μουσική από τον 19ο αιώνα μέχρι σήμερα.

Στην ενότητα αυτή, οι εκπαιδευόμενοι έχουν την δυνατότητα να εμβαθύνουν ως προς τη φιλοσοφία, την αισθητική και τη σημειολογία των μουσικών "φαινομένων" της ελληνικής μουσικής από τον 19ο αιώνα έως την σύγχρονη εποχή. Επιπλέον, γίνεται αναφορά σε ζητήματα όπως η αρμονική και η μελοποιία, η ρυθμική θεωρία, ακουστικές θεωρίες, οι αρχαιοελληνικές και βυζαντινές ρίζες της παραδοσιακής

Σελίδα 90 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

μουσικής, τα δυτικά πρότυπα του νεοελληνικού μουσικού πολιτισμού, από την Αναγέννηση και την Επτανησιακή Σχολή έως την Εθνική Σχολή, τα κινήματα του 20ού αιώνα και η επίδρασή τους στην ελληνική μουσική κ.ά. Εκπαιδευτικός στόχος αυτής της ενότητας είναι η συγκριτική προσέγγιση της πλούσιας μουσικής δραστηριότητας από διδάσκοντες και εκπαιδευόμενους, σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο, καθώς και η καλλιέργεια της δυνατότητας διάκρισης των μουσικών ειδών και μορφών, αλλά και των τεχνικών σύνθεσης. Κατά τη διαδικασία του μαθήματος – βασισμένης σε παρουσίαση και ανάλυση μουσικών αποσπασμάτων, συζήτηση με επαγγελματίες συνθέτες και μουσικούς– οι εκπαιδευόμενοι, υπό την καθοδήγηση των διδασκόντων, προβαίνουν σε συσχετισμούς και συναρτήσεις των μουσικών εξελίξεων με την γενικότερη πολιτική ιστορία και δη με τις κοινωνικές συνθήκες και τα καλλιτεχνικά ρεύματα που τις επηρέασαν.

8.5 Workshop: Εργαστήριο Τέχνης & Εργαλεία Web 2.0

Στόχος για το workshop είναι να αποτελέσει το συγκερασμό όλων των προβληματικών που ανακύπτουν κατά την διάρκεια των τεσσάρων ενοτήτων που προηγούνται και να οδηγήσει, μέσω της συγκρότησης ομάδων εργασίας, στην οπτικοποίηση και παρουσίασή τους. Οι διδάσκοντες και οι συντονιστές του προγράμματος, σε συνεννόηση μεταξύ τους, αλλά και με τους εκπαιδευόμενους, επιλέγουν έναν δια-θεματικό άξονα, στη βάση του οποίου συνθέτουν στοιχεία και οργανώνουν σύντομες παρουσιάσεις. Οι ομάδες εργασίες μπορούν να επεξεργάζονται επιμέρους ζητήματα σε ενότητες, όπως "Η μουσική στο ελληνικό θέατρο", "Κινηματογράφος και χορός" κ.λπ. Σε επίπεδο εκπαιδευτικής σημασίας, ο εκπαιδευόμενος αποκτά την ικανότητα να αξιοποιήσει στο πλαίσιο μιας ομάδας τα

εργαλεία – έννοιες με τις οποίες έρχεται σε επαφή κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

8.8 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - WORKSHOP

Γενική φιλοσοφία των μαθημάτων είναι η δημιουργία όρων που εξασφαλίζουν την ενεργό συμμετοχή των διδασκομένων στο μάθημα και τη διάδραση, τόσο μεταξύ τους όσο και με το διδάσκοντα. Για το σκοπό αυτό, τα μαθήματα δεν έχουν τη μορφή "από έδρας" διαλέξεων, αλλά αποτελούνται από δύο βασικά μέρη: α) παρουσίαση-διάλεξη των επιμέρους θεματικών – εννοιών από το διδάσκοντα (με τη χρήση αντίστοιχων εποπτικών μέσων) β) ενεργοποίηση των εκπαιδευόμενων με ανοιχτή συζήτηση επί της διάλεξης που προηγήθηκε.

Βασική υποχρέωση των συμμετεχόντων είναι η ενεργός συμμετοχή στην παρακολούθηση των μαθημάτων και η εκπόνηση των εργασιών – παρουσιάσεων κατά τη διάρκεια των workshop.

Ειδικότερα, κατά την έναρξη του workshop, ορίζονται τα θέματα των εργασιών. Οι εργασίες μπορεί να είναι ομαδικές ή ατομικές. Ένα μεγάλο κομμάτι των εργασιών δουλεύεται μέσα στην τάξη κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Στο τέλος των workshops οργανώνονται παρουσιάσεις οι οποίες είναι εμπλουτισμένες με υλικό που οι ίδιοι οι εκπαιδευόμενοι έχουν βρει ή φτιάξει (π.χ., βίντεο).

8.9 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Για την αξιολόγηση των εκπαιδευομένων, λαμβάνονται υπόψη η ενεργός συμμετοχή στις διάφορες δραστηριότητες κατά τη διαδικασία των μαθημάτων, η εκπόνηση ατομικών/ομαδικών εργασιών, ή η επίδοση σε ένα σύντομο τεστ

Σελίδα 92 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



αξιολόγησης. Παράλληλα, για την απόκτηση του πιστοποιητικού επιμόρφωσης, είναι απαραίτητο να μην ξεπεραστεί το όριο απουσιών, το οποίο είναι το 10% του συνόλου των διδακτικών ωρών.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: 9. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Σελίδα 95 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



9 ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

9.1 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

9.1 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ - ΑΦΟΜΟΙΩΣΗ - ΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ

9.2 ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

9.3 ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΙΝ ΣΤΟ ΜΕΤΑ - ΤΟ - ΜΟΝΤΕΡΝΟ

9.4 ΤΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΩΣ ΔΙΑΚΥΒΕΥΜΑ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΟΛΗ

9.5 WORKSHOPS: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ Web 2.0

9.2 ΣΚΟΠΟΣ

Το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης στο θεματικό πεδίο της Αρχιτεκτονικής προσβλέπει στη διεύρυνση και εμπάθυνση των γνώσεων των αποφοίτων Ανώτατης εκπαίδευσης σε βασικές πτυχές της αρχιτεκτονικής δραστηριότητας στον ελλαδικό χώρο από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

Το πρόγραμμα στοχεύει στην ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς ως αναπόσπαστου μέρους της ιστορικής μνήμης, αλλά και στην κατανόηση ζητημάτων γύρω από την αρχιτεκτονική και το αρχιτεκτονημένο περιβάλλον στο παρόν.

Σκοπός του προγράμματος είναι η εξοικείωση των εκπαιδευομένων (προερχόμενων ενδεχομένως από ποικίλα επιστημονικά αντικείμενα) με τις παραπάνω προβληματικές· εξοικείωση η οποία απαντά στη διαπιστωμένη ανάγκη ολόπλευρης και, ταυτόχρονα, σε βάθος συγκρότησης των επιστημόνων στον σύγχρονο κόσμο.

Ειδικότερα, το πρόγραμμα επιδιώκει:

Σελίδα 96 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



- Να αναδείξει τη συσχέτιση ανάμεσα στις αρχιτεκτονικές μορφές και τις φιλοσοφικές και κοινωνικές αφετηρίες που, ανά περιόδους, τις διαμορφώνουν.
- Να φωτίσει τις τυχόν αλληλεπιδράσεις της εγχώριας αρχιτεκτονικής δημιουργίας με εκείνη σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.
- Να ενθαρρύνει τους εκπαιδευόμενους να προβαίνουν σε κριτικές αναγνώσεις απέναντι στα σύγχρονα αρχιτεκτονικά ιδεώδη και στους μηχανισμούς που τα επικαθορίζουν.
- Να εξοικειώσει τους εκπαιδευόμενους με τις βασικές λειτουργίες των εργαλείων Web 2.0.

9.3 ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Οι εκπαιδευόμενοι που συμμετέχουν ενεργά στις διάφορες δραστηριότητες των μαθημάτων, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, είναι σε θέση:
- Να διακρίνουν βασικές αρχιτεκτονικές περιόδους, τόσο της αρχαίας όσο και της νεότερης Ιστορίας, εντοπίζοντας τα χαρακτηριστικά τους.
- Να συγκρίνουν και να παρουσιάζουν σύγχρονα αλλά ετερογενή αρχιτεκτονικά ρεύματα που εμφανίστηκαν στον ελλαδικό χώρο.
- Να εντοπίζουν οι ίδιοι αρχιτεκτονικά θέματα προς συζήτηση, βασισμένοι σε άρθρα από τον ημερήσιο τύπο, το διαδίκτυο, και να τα κατηγοριοποιούν εντός των ομάδων εργασίας τους.
- Να χρησιμοποιούν εργαλεία Web 2.0, για να οργανώνουν το εκπαιδευτικό υλικό και το υλικό των παρουσιάσεων / εργασιών τους, αλλά και για να διευκολύνονται στην επικοινωνία τους με τους υπόλοιπους συμμετέχοντες.

9.4 ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης. Κάθε συμμετέχων έχει τη δυνατότητα να εμβαθύνει σε θεματικές σχετικές με τον τομέα της Αρχιτεκτονικής και να διευρύνει τις γνώσεις του αναφορικά με τη χρήση μεθοδολογιών και εννοιολογικών εργαλείων που άπτονται των σύγχρονων συζητήσεων για την πόλη και την κατασκευή.

9.5 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Κατά τον δεύτερο κύκλο των Εξειδικευμένων Προγραμμάτων για Αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης (Απρίλιος-Ιούλιος 2013), στο θεματικό πεδίο της Αρχιτεκτονικής πραγματοποιείται ένα τμήμα συνολικής διάρκειας 75 ωρών, με δύο τρίωρα μαθήματα ανά εβδομάδα. Οι ώρες ανά θεματική ενότητα κατανέμονται ως εξής:

9.1 Δημιουργία - Αφομοίωση - Αλλοτρίωση: 12 ώρες

9.2 Πολιτισμική ταυτότητα και Αρχιτεκτονική: 9 ώρες

9.3 Από το πριν στο μετα - το - μοντέρνο: 15 ώρες

9.4 Το αρχιτεκτονημένο περιβάλλον ως διακύβευμα στην σύγχρονη πόλη: 15 ώρες

9.5 Workshop & εργαλεία Web 2.0: 24 ώρες

Η κατανομή των ωρών, καθώς και η σειρά των θεματικών ενοτήτων, είναι ενδεικτική. Με γνώμονα την εύρυθμη ολοκλήρωση του προγράμματος, μπορεί να τροποποιηθεί ο αριθμός των ωρών των ενοτήτων με μεταφορά ωρών από τη μία ενότητα στην άλλη. Ενδέχεται, επίσης, μία θεματική ενότητα να προηγηθεί μίας άλλης, αν αυτό δεν διαταράσσει τη γνωστική αλληλουχία του προγράμματος. Σε

Σελίδα 98 από 104



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



κάθε περίπτωση, ο συνολικός αριθμός ωρών του θεματικού πεδίου παραμένει 75 ώρες.

9.6 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Η διδασκαλία των μαθημάτων και των workshops πραγματοποιούνται από:

- Καθηγητές πανεπιστημίου (μέλη ΔΕΠ).
- Διακεκριμένους επιστήμονες και ανθρώπους από τον χώρο του πολιτισμού.
- Κατόχους διδακτορικού τίτλου.

Ο συντονισμός των μαθημάτων και των workshops γίνεται από τους οργανωτικούς υπεύθυνους. Ειδικότερα, οι οργανωτικοί υπεύθυνοι:

- Βρίσκονται σε συνεργασία με τους διδάσκοντες για την προετοιμασία των μαθημάτων- workshops, του εκπαιδευτικού υλικού, των διαφόρων δραστηριοτήτων, καθώς επίσης και για την παροχή υλικοτεχνικής βοήθειας.
- Επικοινωνούν σε τακτά χρονικά διαστήματα με τους εκπαιδευόμενους, προκειμένου να τους υποστηρίξουν στις διάφορες δραστηριότητές τους και να τους βοηθήσουν στα ζητήματα που τους απασχολούν.

9.7 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το εξειδικευμένο πρόγραμμα στην "Αρχιτεκτονική" περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

Σελίδα 99 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

9.1 Δημιουργία - Αφομοίωση - Αλλοτρίωση

Ιστορικές αναγνώσεις των τάσεων της ελληνικής αρχιτεκτονικής παράδοσης στους κλασικούς, ελληνοιστικούς και ρωμαϊκούς χρόνους

Στην ενότητα αυτή εξετάζονται βασικές αρχιτεκτονικές μορφές και μνημεία αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος εντός του χρονικού εύρους «κλασική αρχαιότητα – ρωμαϊκοί χρόνοι». Παρουσιάζονται τα κυρίαρχα χαρακτηριστικά διάκρισης των αρχιτεκτονικών ρυθμών των κατασκευαστικών μερών και υλικών σε συνδυασμό με τις ιστορικές και οικονομικές εξελίξεις κάθε εποχής. Η μετάβαση από την κλασική δημοκρατία στους αλεξανδρινούς χρόνους, η επικράτηση της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και μιας νέου τύπου "γεωγραφίας" είναι οι περίοδοι που εξετάζονται, μέσα από μία ιστορική επισκόπηση, σε συνάρτηση με την αρχιτεκτονική δημιουργία. Στόχος της ενότητας αυτής είναι η εξοικείωση των εκπαιδευομένων με τις βασικές έννοιες και τα μορφολογικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν μνημεία-σύμβολα της αρχιτεκτονικής δημιουργίας, αλλά και η κατανόηση της άμεσης επίδρασης των κοινωνικών συσχετισμών σε αυτήν. Η διαδικασία του μαθήματος επικεντρώνεται στην εισήγηση και στη μελέτη περιπτώσεων.

9.2 Πολιτισμική ταυτότητα και Αρχιτεκτονική

Πολιτισμός - θρησκεία - ιδεολογία

Η ενότητα αυτή αφορά στα βασικά μνημεία της Αρχιτεκτονικής κατά τη βυζαντινή περίοδο. Η επίδραση της θρησκείας, αλλά και των αυτοκρατορικών "επιταγών" στην αρχιτεκτονική της περιόδου, οι διαφορές με τη Δύση, η τοπικότητα μέσα στην Αυτοκρατορία, η πόλη και το χωριό στον Ελλαδικό χώρο είναι οι κύριοι άξονες των μαθημάτων. Στόχος της ενότητας αυτής είναι να αναδείξει τις αισθητικές αντιλήψεις της συγκεκριμένης περιόδου ως απόρροια κοινωνικών και ιδεολογικών δομών. Οι

Σελίδα 100 από 104

εκπαιδευόμενοι είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται τα βασικά χαρακτηριστικά της εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής, εμβαθύνοντας, όμως, όχι στη ναοδομία, αλλά στα προτάγματα και τους κοινωνικούς συσχετισμούς που οδήγησαν στη μεγάλη της άνθηση. Η μαθησιακή διαδικασία είναι συναφής με εκείνη της θεματικής ενότητας 9.1 «Δημιουργία - Αφομοίωση – Αλλοτρίωση».

9.3 Από το πριν στο μετα - το - μοντέρνο

Η ελληνική αρχιτεκτονική και το δυτικό παράδειγμα (19ος – 20ός αιώνας) / Κριτικός τοπικισμός

Στην ενότητα αυτή εξετάζονται οι εκφάνσεις της αρχιτεκτονικής παραγωγής στη νεότερη Ιστορία της Ελλάδας σε συνάρτηση με τις αντίστοιχες σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Από τους παραδοσιακούς οικισμούς στην περιφέρεια μέχρι την ώσμωση με τα δυτικά πρότυπα στις πόλεις και την ανάπτυξη των αστικών κέντρων, οι αρχιτεκτονικές μεταβολές εξετάζονται στο πλαίσιο των αισθητικών και πολιτικών εξελίξεων που τις προκάλεσαν. Ο ευρωπαϊκός νεοκλασικισμός και οι ελληνικές μεταφράσεις του, ο εκλεκτικισμός και η συμβολή των Γερμανών αρχιτεκτόνων στα χρόνια του Όθωνα, η μετάβαση από την ArtDeco και την ArtNouveau στο μοντέρνο κίνημα του Μεσοπολέμου, η ελληνικότητα στο Μοντέρνο (Πικιώνης, Κωνσταντινίδης), μια κριτική ανάγνωση με βάση τον κριτικό τοπικισμό του Alexander Tzonis είναι μερικές από τις θεματικές στις οποίες οι συμμετέχοντες έχουν την δυνατότητα να εμβαθύνουν.

9.4 Το αρχιτεκτονημένο περιβάλλον ως διακύβευμα στην σύγχρονη πόλη

Σε αυτήν την ενότητα, οι συμμετέχοντες έχουν την δυνατότητα να εμβαθύνουν στα κοινωνικά, πολιτικά και οικονομικά φαινόμενα που καθόρισαν την μορφή της σύγχρονης ελληνικής πόλης. Οι θεματικές ενότητες που προηγήθηκαν αποτελούν,

Σελίδα 101 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

επί της ουσίας, το προπαρασκευαστικό υλικό για την ενότητα αυτή: η πόλη αποτελεί το πεδίο συνάντησης, σύνθεσης και αντίθεσης όλων των αρχιτεκτονικών ρευμάτων, αισθητικών θεωριών, ιστορικών γεγονότων που αποτυπώνονται τελικά ως κατοικίες, κτίρια πολλαπλών λειτουργιών, δημόσιοι χώροι κ.λπ. Οι ελληνικές πόλεις, με τα ειδικά χαρακτηριστικά της η καθεμία, προσφέρουν τη δική τους γεωγραφία ανάγνωσης των πολιτικών και δημογραφικών δεδομένων της χώρας. Εκβιομηχάνιση και αστικοποίηση, ανάπτυξη τριτογενούς τομέα, δημιουργία δικτύων κυκλοφορίας και επικοινωνιών μελετώνται κυρίως μέσα από το παράδειγμα της Αθήνας. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, οι συμμετέχοντες έχουν την δυνατότητα να αναπτύξουν τη γνώμη τους ως προς το αρχιτεκτονημένο περιβάλλον μέσα στο οποίο ζουν και τα αίτια που του προσέδωσαν αυτόν τον χαρακτήρα, να εκθέσουν τις απόψεις τους γύρω από πολεοδομικές επιλογές που έγιναν σε κεντρικό πολιτικό επίπεδο και αποτέλεσαν την ταυτότητα της ελληνικής ρυμοτομικής στρατηγικής.

9.5 Workshop: Εργαστήριο Αρχιτεκτονικής & Εργαλεία Web 2.0

Στόχος για το workshop είναι να αποτελέσει το συγκερασμό όλων των προβληματικών που συζητούνται κατά τη διάρκεια των τεσσάρων προηγούμενων θεματικών ενοτήτων. Οι διδάσκοντες και οι συντονιστές του προγράμματος, σε συνεννόηση μεταξύ τους, αλλά και με τους εκπαιδευόμενους, επιλέγουν έναν αριθμό θεμάτων αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος. Στη βάση αυτών, συγκροτούνται ομάδες εργασίας, και η καθεμία αναλαμβάνει τη δημιουργία μιας σύντομης παρουσίασης ενός εκ των δοθέντων θεμάτων. Οι εργασίες μπορεί να είναι ατομικές ή ομαδικές, πάντοτε σε συνεννόηση με το διδάσκοντα. Ο εκπαιδευόμενος μπορεί, εναλλακτικά, να χρησιμοποιήσει και σε αυτήν την ενότητα τα εργαλεία Web 2.0 ,

Σελίδα 102 από 104



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

προκειμένου να μπορέσει να οργανώσει τη διαδικτυακή του αναζήτηση ή τις παρουσιάσεις του, ή ακόμα και να διευκολυνθεί στην επικοινωνία του με την υπόλοιπη ομάδα.

9.8 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - WORKSHOP

Γενική φιλοσοφία των μαθημάτων είναι η δημιουργία όρων που εξασφαλίζουν την ενεργό συμμετοχή των διδασκομένων στο μάθημα, καθώς και τη διάδραση, τόσο μεταξύ τους όσο και με το διδάσκοντα. Για το σκοπό αυτόν, τα μαθήματα/σεμινάρια δεν έχουν τη μορφή "από έδρας" διαλέξεων, αλλά αποτελούνται από δύο βασικά μέρη: α) παρουσίαση-διάλεξη των επιμέρους θεματικών - εννοιών από το διδάσκοντα (με την χρήση αντίστοιχων εποπτικών μέσων) β) ενεργοποίηση των εκπαιδευόμενων με συζήτηση επί της διάλεξης που προηγήθηκε. Ειδικότερα:

Στην αρχή κάθε θεματικής ενότητας πραγματοποιείται από τους διδάσκοντες μια εισαγωγή στο αντικείμενο που αυτή πραγματεύεται ενώ, συμπληρωματικά, καθορίζονται οι υποχρεώσεις των διδασκομένων κατά την εξέλιξη και το πέρας της ενότητας, με τη διανομή αντίστοιχων φύλλων εργασίας, όπου αυτά χρειάζονται. Επιπλέον, στα εισαγωγικά μαθήματα κάθε ενότητας δίνονται στους εκπαιδευόμενους η προτεινόμενη βιβλιογραφία, οι προτεινόμενοι δικτυακοί τόποι, καθώς και οι σημειώσεις του διδάσκοντα σε έντυπη και/ή ηλεκτρονική μορφή. Επιπλέον, οι διδάσκοντες αναλαμβάνουν τη διαδικασία αξιολόγησης των εκπαιδευόμενων, ενώ είναι υπεύθυνοι για την οργάνωση του τρόπου διδασκαλίας, των εκπαιδευτικών τεχνικών (εισήγηση, ερωτηματικές μέθοδοι, καταιγισμός ιδεών, σύντομες ασκήσεις, μελέτη περίπτωσης, συζήτηση) και

των εποπτικών μέσων (προβολή οπτικοακουστικού υλικού, παρουσιάσεις powerpoint, κλπ.) που χρησιμοποιούν.

Ως προς το workshop, ορίζονται κάθε φορά οι θεματικές, με βάση τις οποίες σχηματίζονται οι ομάδες εργασίας. Οι ομάδες αυτές οργανώνουν παρουσιάσεις (καθεμία για το θέμα που έχει αναλάβει), τις οποίες εμπλουτίζουν με υλικό που οι ίδιες βρίσκουν ή φτιάχνουν (π.χ. βίντεο). Οι παρουσιάσεις πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου-workshop, με το οποίο και ολοκληρώνεται το πρόγραμμα.

9.9 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Για την αξιολόγηση των εκπαιδευομένων, λαμβάνονται υπόψη η ενεργός συμμετοχή στις διάφορες δραστηριότητες κατά τη διαδικασία των μαθημάτων, η εκπόνηση ατομικών/ομαδικών εργασιών ή η επίδοση σε ένα σύντομο τεστ αξιολόγησης. Παράλληλα, για την απόκτηση του πιστοποιητικού επιμόρφωσης, είναι απαραίτητο να μην ξεπεραστεί το όριο απουσιών, το οποίο είναι το 10% του συνόλου των διδακτικών ωρών.